

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Imdžinská válka a příčiny neúspěchu japonských invazí na Korejský poloostrov v
letech 1592–1598**

*The Imjin War and Causes of the Failure of the Japanese Invasions to the Korean
Peninsula in Years 1592–1598*

OLMOUC 2016 Adam Hradil

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Sylva Martinásková, Ph.D.

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
HRADIL Adam	Smetanova 1374, Lipník nad Bečvou - Lipník nad Bečvou I-Město	F110558

TÉMA ČESKY:

Imdžinská válka a příčiny neúspěchu japonských invazí na Korejský poloostrov v letech 1592-1598

TÉMA ANGLICKY:

The Imjin War and Causes of the Failure of the Japanese Invasions to the Korean Peninsula in Years 1592-1598

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Sylva Martinásková, Ph.D. - ASJ

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Tématem bakalářské práce je zmapování sedmiletého období japonských invazí na korejský poloostrov během posledního desetiletí 16. století se zaměřením na vyhodnocení vojensko-strategického vývoje, diplomatických, technologických a dalších aspektů konfliktu. Cílem je identifikování příčin porážky obou japonských invazí zmapováním výše zmíněných faktorů a tedy vyhodnocení významných důvodů, jenž stály za koncem japonské ambiciózní dobovačné války vedené za ovládnutím Korejského poloostrova a Čínského císařství.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- Hawley, Samuel. The Imjin War: Japan's Sixteenth-Century Invasion of Korea and Attempt to Conquer China. Berkeley, California: Institute of East Asian Studies, 2005.
Swope M, Kenneth. A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War, 1592-1598. Norman, Oklahoma: University of Oklahoma Press, 2009.
Turnbull, Stephen. Samurai Invasion: Japan's Korean War 1592-1598. London: Cassel & Co, 2002.
Turnbull, Stephen. Fighting Ships of the Far East. Oxford: Osprey Publishing, 2002.
Turnbull, Stephen. The Samurai Invasion of Korea 1592-1598. Oxford: Osprey Publishing, 2008.
Admiral Yi Sun-sin A National Hero of Korea. Seoul: Sinseowon, 2005.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedl veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne

Podpis:

Anotace

Jméno autora:	Adam Hradil
Jméno vedoucí práce:	Mgr. Sylva Martinásková, Ph.D.
Katedra, fakulta:	Katedra asijských studií, Filozofická fakulta
Název práce:	Imdžinská válka a příčiny neúspěchu japonských invazí na Korejský poloostrov v letech 1592–1598
Počet stran:	61
Počet znaků (včetně mezer):	108 564
Počet titulů použité literatury:	13
Počet příloh:	3

Cíl práce: Tématem bakalářské práce je Imdžinská válka, sedmileté období japonských vojenských invazí na Korejský poloostrov během posledního desetiletí 16. století. Práce se zaměřuje na zmapování vývoje války a prozkoumání technologických, vojensko-strategických, diplomatických a dalších aspektů konfliktu. Prozkoumáním výše zmíněných faktorů a jejich vlivu na vývoj války usiluje o objasnění příčin, které vedly k porážce japonských invazí a ukončení této ambiciózní dobovačné války vedené japonským vládcem Tojotomim Hidejošim s cílem vojensky ovládnout východní Asii.

Způsob naplňování cílů: Pomocí studia literárních zdrojů pojednávajících o tématu Imdžinské války zkoumám materiály, jenž mohou být relevantní pro vytvoření kontextu, který mi pomůže porozumět příčinám porážky Hidejošihovy invaze.

Resumé výsledků: Na základě studia zmíněných aspektů konfliktu a jejich vlivu na klíčové události a vývoj války lze konstatovat, že primárním důvodem pro selhání Hidejošihovy invazí bylo podcenění významu námořní války, technologická a taktická nadřazenost korejského válečného loďstva a přítomnost schopného velitele admirála I Sun-sina ve velení korejské flotily. Za další faktory lze označit aktivitu korejského odboje, upadající motivaci japonských generálů v pokračování války a v poslední řadě vojenskou pomoc čínské dynastie Ming korejskému království. Objasněním těchto skutečností práce splnila svůj cíl.

Klíčová slova: Imdžinská válka, invaze, Japonsko, Tojotomi Hidejoši, Koniši Jukinaga, Korea, Čoson, I Sun-sin, Čína, Ming

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucí práce Mgr. Sylvě Martináskové, Ph.D. za její ochotu, trpělivost a cenné rady při vedení mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	8
1. Imdžinská válka.....	10
1.1. První invaze Tojotomiho Hidejošiho do Korejského království Čoson	10
1.2. Meziválečné období a druhá invaze	16
1.3. Důsledky Imdžinské války	20
2. Rozbor válečného konfliktu na Korejském poloostrově	22
2.1 Hidejoši versus království dynastie Čoson	22
2.1.1. Hidejošiho armáda.....	22
2.1.2. Korejská armáda	26
2.2. Japonská okupace a odboj korejského obyvatelstva	30
2.3. Armáda dynastie Ming.....	34
3. Rozbor námořního konfliktu u jižního pobřeží Korejského poloostrova	38
3.1. Japonské loďstvo	38
3.2. Korejské loďstvo	40
3.3. Čínské loďstvo	44
4. Tojotomi Hidejoši a Konišiho diplomacie	46
4.1. Hidejoši a první invaze	46
4.2. Diplomatická scéna Imdžinske války	48
4.3. Hidejoši a druhá invaze	51
5. Závěr.....	53
6. Resumé	55
7. Seznam použité literatury	56
8. Seznam příloh.....	58
9. Přílohy	59

Ediční poznámka

Pro přepis japonských, korejských, čínských jmen a pojmů je použita česká transkripce. Pořadí jmen je uvedeno podle pořadí původních jazyků. Na prvním místě stojí jméno rodinné a za ním stojí jméno osobní. Překlady z cizojazyčných textů jsou v bakalářské práci do češtiny přeloženy autorem práce. Cizí pojmy jsou uvedeny v kurzívě (netýká se geografických pojmů).

Úvod

Imdžinská válka byl sedmiletý válečný konflikt, který se odehrál na Korejském poloostrově mezi lety 1592–1598. Jednalo se o válku mezi Japonskem vedeným Tojotomim Hidejošim¹ a korejsko-čínskou aliancí Korejského království dynastie Čoson² a Čínského císařství dynastie Ming. Válka se odehrála ve dvou etapách v letech 1592–1593 a 1597–1598. Americký historik Swopem označena jako první asijská regionální „světová válka“, jelikož se jednalo o první mezistátní konflikt v dějinách Východní Asie s účastí Japonska, Koreje i Číny s použitím moderních zbraní.³ Z válečného konfliktu vyšla jako faktický vítěz korejsko-čínská aliance, když japonští generálové po sedmi letech od zahájení války definitivně opustili korejské bojiště bez naplnění Hidejošihových cílů.

Název Imdžinská válka je odvozován od korejského pojmenování roku 1592. Podle čínského cyklického kalendáře šedesáti opakujících se roků byl rok 1592 rokem vodního draka. V korejštině je tento rok pojmenován *imdžin*. Odtud plyne korejské pojmenování *imdžinwäran* (japonské narušení roku vodního draka).⁴ Z korejského označení vychází anglický termín *The Imjin War* a toto pojmenování přebíral český jazyk výrazem Imdžinská válka. V češtině se také používá termín Hidejošihova invaze do Koreje, který vychází z japonského pojmenování *Hidejoši no Čoson šinrjaku* (Hidejošihova invaze do Čosonu). V Japonštině je válka také nazývána *Bunroku Keičó no eki*⁵ (Válka ér Bunroku a Keičó).

Cílem mé práce je popsat vývoj Imdžinské války a prozkoumáním vojenských sil a zúčastněných stran objasnit faktory, které nakonec stály za zmařením Hidejošihových dobovačských plánů. Hodlám se zaměřit na vojenské technologie, strategie a také

¹ Žil v letech 1536–1598. Byl to druhý ze tří sjednotitelů Japonska v období Azučí-Momojama. Prvním z trojice a Hidejošihovým předchůdcem byl Nobunaga Oda, který první přišel s vizí vojensky ovládnout Čínu. Posledním z trojice a Hidejošihovým nástupcem byl Tokugawa Iejasu, zakladatel šógunátu Tokugawa.

² Čoson je označení pro korejské království ovládané dynastií Čoson v letech 1392–1910.

³ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons: Military Technology Employed during the Sino-Japanese-Korean War, 1592–1598*. In: *The Journal of Military History*, Society for Military History, Leden 2005, Vol. 69, No. 1, pp. 11-44. [pdf]. [vid. 2013-10-31]. s. 12.

⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War: Japan's Sixteenth-Century Invasion of Korea and Attempt to Conquer China*. Berkeley, California: Institute of East Asian Studies, 2005. ISBN 978-8995442425.

str. xii.

⁵ *Bunroku* (1592-1596) a *Keičó* (1596–1615), názvy historických ér v japonských dějinách, kdy bylo Japonsko pod formální vládou císaře Gojódzeie

diplomatickou stránku konfliktu a jejich vliv na vývoj války. Jakožto dominantní faktory japonského neúspěchu jsou obvykle prezentovány admirál I Sun-sin a jeho legendární želví loď. Podle amerického profesora Swopea hrál dominantní roli také vstup mingské armády na Korejský poloostrov,⁶ technologická převaha čínské armády⁷ a námořní síla čínské dynastie.⁸ Podle některých historiků, například japonského profesora Kunoa Jošiho, stála za porážkou Japonska Hidejošiova smrt, kdy ještě několik let života by stačilo k ovládnutí pevniny. Na tyto, ale i mnohé ostatní faktory, se ve své práci zaměřím.

V první kapitole se hodlám zabývat představením Imdžinské války a zmapováním vývoje konfliktu. Cílem kapitoly je vytvořit chronologický přehled vývoje války, který usnadní orientaci v konfliktu, obzvláště v kontextu s dalšími kapitolami. Ve druhé kapitole se zaměřím na rozbor války na pevnině Korejského poloostrova. Hodlám představit a porovnat vojenské síly jednotlivých stran konfliktu a jejich roli ve vývoji války. Zabývat se budu prozkoumáním vojenských technologií a strategií zúčastněných stran, jejich uplatnění během konfliktu a vliv na vývoj války. Třetí kapitola svou metodikou odpovídá kapitole druhé, budu se v ní však zabývat rozbohem námořního aspektu války. Ve čtvrté a poslední kapitole se hodlám zaměřit na osobu Tojotomiho Hidejošiova a na průběh mírových jednání v meziválečném období. Cílem kapitoly je zmapovat Hidejošiova přístup k válce a důsledek diplomatické scény na válku a její vývoj.

⁶ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. Norman, Oklahoma: University of Oklahoma Press, 2009. ISBN 9780806140568. s. 285.

⁷ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 18.

⁸ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail* s. 265

1. Imdžinská válka

V této kapitole se zaměřím na stručné představení Hidejošio invaze do Koreje. Mým cílem zde není rozbor faktorů relevantních pro odhalení příčin japonské porážky, ale vytvoření faktického přehledu vývoje války a významných událostí, od jejího počátku až po ukončení v roce 1598. Přehled slouží pro orientaci v konfliktu a pro představení zásadních událostí a faktů průběhu války.

1.1 První invaze Tojotomiho Hidejošio do Korejského království Čoson

Iniciátorem invaze do Korejského království byl nejmocnější muž tehdejšího Japonska, Tojotomi Hidejoši. Po dokončení sjednocení Japonska v občanské válce hodlal Hidejoši vojensky ovládnout největší zemi jemu známého světa, Čínu, a následně měl v úmyslu pokračovat přes Vietnam, Thajsko, Barmu, Indonésii, Filipíny a další země jihovýchodní Asie do Indie.⁹ Přesný rozměr jeho megalomanské vize neznáme. Podle amerického historika Hawleyho hodlal pravděpodobně ovládnout celý jemu známý svět.¹⁰

Hidejoši plánoval ovládnutí Číny již od roku 1585¹¹ a hovořil o tomto plánu, jako by se jednalo o samozřejmé pokračování rozšiřování jeho vlády.¹² Dalším z možných důvodů k válce bylo odvedení pozornosti daimjó, kteří spojenectvím s Hidejošim získali území a moc. Po sjednocení Japonska však již nebylo více území, kterým mohl své vazaly odměnit a udržet si jejich loajalitu. V obavách z vnitřních konfliktů hodlal zaměstnat pozornost jeho vazalů válkou v zámoří, která by nevedla k destabilizaci čerstvě sjednocené země.¹³

Podle východoasijského vnímání světa byla Čína dominantním kulturním a mocenským centrem Východní Asie. Japonsko bylo podle tohoto principu z pohledu Číny vazalskou zemí čínského trůnu. Naposledy byl tento stav potvrzen tributární misí šógunátu

⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. xii.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 21.

¹² ELISONAS, Jurgis. *War and Peace: The Background of Japanese Aggression in Korea*. In: *The Cambridge History of Japan: Volume 4 Early Modern Japan* New York: Cambridge University Press, 1991. ISBN 100132473. s. 267.

¹³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 76.

Ašikaga ve 14. století. Tyto mise však neměly pravidelný charakter a v 16. století nedošlo k žádné. Čína na tuto skutečnost nereagovala, což si Hidejoši vyložil jako neschopnost kontrolovat své vazaly a tedy slabost říše.¹⁴ Hidejoši dále také považoval Čínu za slabou kvůli její neschopnosti efektivně se vypořádat s nájezdy pirátů *wakó*.¹⁵ Domníval se, že Japonsko je dostatečně silné na její podmanění.

Cesta do Číny byla naplánovaná přes Korejské království Čoson. Korea, která měla tradičně blízké vztahy s Čínou, odmítla Hidejošihovo požadavek volného průchodu svým územím a stala se tak nepřitelem, kterého bylo potřeba pokořit nejdříve. Již v roce 1587 Hidejoši vyslal ke korejským břehům průzkumné lodě. Ze střetů s korejskými plavidly došel k závěru, že Korejské království by nemělo být pro japonskou armádu hrozbou.¹⁶ Přípravy k samotné invazi byly zahájeny v roce 1591, kdy Hidejoši získal pod svou moc poslední vzdorující oblasti v Japonsku.¹⁷

Hidejoši pro invazi shromáždil vojsko o síle 158 800 mužů rozložených do devíti kontingentů¹⁸ a dalších 9000 mužů tvořily posádky lodí.¹⁹ V historii válek tvoří tento počet úctyhodné číslo.²⁰ Invaze začala 23. května v roce 1592, kdy první ze sedmi divízi, vedená generálem Konišim,²¹ přistála u významného pobřežního města Pusan v provincii Kjongsang. Korejská vláda podnikla kroky pro zlepšení obrany země, nepředpokládala však invazi takovýchto rozměrů.²² Byla tedy naprosto neschopná čelit Hidejošihovu útoku a Pusan byl do následujícího dne dobyt. Zničující porážka posádky

¹⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 26.

¹⁵ *Wakó* byli piráti sužující svou aktivitou korejské a čínské pobřeží. Tradičně je příslušnost pirátů připisována především Japonsku. Ačkoliv se velké množství základen nacházela na japonských ostrovech, značné množství pirátů tvořili Číňané i Korejci. První zmínky o *wakó* sahají až do 5. století. Vrchol aktivity v Koreji zaznamenaly ve 14. století, zatímco v Číně v 16. století.

¹⁶ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 20–21.

¹⁷ ELISONAS, Jurgis. *War and Peace*. s. 267–268.

¹⁸ ELISONAS, Jurgis. *War and Peace*. s. 273.

¹⁹ SANSOM George. *A History of Japan 1334–1615*. Standfort: Standfort Univeristy Press, 1961. ISBN 0804705259. s. 352-353.

²⁰ Pro srovnání, armády evropských v 16. století vzácně přesáhly 40 000 mužů²⁰ (viz SWOPE. *A Dragon's Head and a serpent's tail*. s. 68).

²¹ Koniši Jukinaga, křesťanský daimjó (latinským jménem Augustin) z ostrova Kjúšú. Během Imdžinské války se zapsal do historie války jako nejvýznamnějším z japonských generálů. Během války se z něj stal jeden z největších odpůrců celého konfliktu. Po Imdžinské válce se přidal na stranu vzdorující Tokugawovi Iejasuovi a po bitvě u Sekigahary byl popraven.

²² Korejci neměli dostatečné znalosti o poměrech v Japonsku. Věděli, že Hidejoši nese titul *kampaku* (císařský regent) a od roku 1591 titul *taikó* (bývalý regent). Přestože se prezentoval jako vládce Japonska, Korejská vláda nepovažovala za pravděpodobné, že by tento bývalý regent představoval pro Koreu významnou hrozbu (HAWLEY. s. 85-86).

Pusanu, doprovázená masakrem obyvatelstva, byla pouze začátkem rapidního postupu japonských sil do nitra království.

Jediný větší pokus korejské armády zastavit japonský postup k Soulu, vedený generálem Sin-Ripem, byl rozdrčen v bitvě u města Čchungdžu 1. a 2. kontingentem generálů Konišiho a Katóa.²³ Zatímco hlavní japonské síly téměř bez odporu pokračovaly v postupu na sever, ostatní divize zůstaly pozadu s příkazem zpacifikovat jednotlivé provincie. Začal tak japonský pokus začlenit jednotlivé provincie pod Hidejošiho moc. Osmnáct dní po propuknutí bojů uprchl korejský král Sondžo ze Soulu do Pchjongjangu. Pouhé tři týdny od začátku invaze, ovládl generál Koniši bez boje Soul. Severně postupující tři divize následně zničily další větší pokus korejské vlády o zastavení japonského postupu u řeky Imdžin²⁴ a 23. července 1592 ovládl generál Koniši město Pchjongjang, čímž přinutil korejský královský dvůr k útěku k hranicím s čínskou provincií Liao-ning. Král Sondžo ztratil naději, že sám dokáže zastavit Hidejošiho invazi, a vyslal sérii delegací mingskému císaři Wan-limu s oficiální žádostí o vojenskou pomoc.²⁵ Konišiho divize poté zůstala v Pchongjangu až do počátku roku 1593, kdy byla pod tlakem čínských posil přinucena k ústupu na jih.²⁶ V severozápadní provincii Pjonggan sousedící s Čínou se tak japonské síly nedostaly dále než k Pchongjangu.

Obyvatelstvo, nespokojené s neschopností korejské vlády reagovat na japonskou invazi, začalo krátce po začátku invaze formovat dobrovolnické polovojenské skupiny a zahájilo guerillový odboj, jenž začal spontánně propukat ve většině provincií. Japonská armáda byla schopná snadno zničit oddíly odboje v otevřené bitvě, ty se však vyhýbaly přímým střetům, soustavně napadaly japonské komunikační a zásobovací trasy, pevnosti i okupovaná města. Oddíly odboje brzy začaly budovat stálé základny a získávat podobu nové korejské armády. Mezi nejvýznamnější události celé války symbolizující houževnatost odboje lze jednoznačně uvést bitvy o pevnost Čindžu v provincii Čola v říjnu 1592 a bitvu o pevnost Hängdžu v provincii Kjonggi v únoru

²³ Kató Kijomasa byl buddhistický generál, který se do dějin války se zapsal jako generál nejloajálnější Hidejošiho cílům. Během období Edo a Meidži se stal inspirací statečnosti. V Koreji byl znám jako nejhrůznější Japonec Imdžinské války, známý také jako démon Kató (viz HAWLEY, s. 264 a 269).

²⁴ Shoda názvu řeky s názvem války je náhodná.

²⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 210.

²⁶ ELISONAS, Jurgis. *War and Peace*. s. 280.

1593. Tyto dvě bitvy jsou uváděny jako největší pozemní vítězství Koreje²⁷ a dokazují, že korejský odboj byl schopen udržet své základny před mnohonásobně početnějším nepřítelem.

U pobřeží Korejského poloostrova mezitím japonská flotila sváděla válku s korejským loďstvem. Ani ta se však (i přes slibný začátek) nevyvíjela k libosti japonských velitelů. Korejské flotily v provincii Kjongsang zpočátku neprojevíly žádnou snahu o obranu svého pobřeží. Důvodem bylo, že admirálové korejských flotil považovali japonské loďstvo za nezvykle početnou obchodní flotilu.²⁸ Po zjištění, že se jedná o útočnou flotilu, panikařící velitelé zničili vlastní válečné lodě a uprchli.²⁹ Iniciativy a velení nad zbývajícími korejskými loděmi se chopil admirál provincie Čola, I Sun-sin, a zahájil sérii námořních kampaní.

Během následujících několika měsíců utrpělo japonské loďstvo sérii drtivých porážek. V první námořní bitvě, bitvě o Okpo, přišlo japonské loďstvo o 26 lodí, zatímco korejské loďstvo nepřišlo o jediného muže³⁰ a ve stejném duchu se vyvíjely i následující bitvy I Sun-sinových tažení. Symbolem jeho kampaní je bitva u ostrova Hansan z července 1592. V této bitvě korejská flotila drtivě porazila početnější japonské loďstvo (jenž bylo trochu ironicky pověřeno Hidejošim zlikvidovat korejský námořní odpor).³¹ Neúspěchy japonského loďstva přinutilo Hidejošiho vydat ze svého sídla v Nagoji rozkaz o omezení námořních při jižním pobřeží Koreje.³² Původně plánovaná zásobovací trasa japonských jednotek na severu poloostrova skrze Žluté moře tak nebyla realizována a zásoby musely být přenášeny pevninou z Pusanu.³³

Dne 15. června 1592 vstoupila do Koreje první armáda mingské Číny. Jednalo se o expediční misi o síle pouhých 5000 mužů.³⁴ Tato armáda byla poražena při svém pokusu dobýt Pchongjang. Mingská dynastie nyní věděla, že je potřeba brát hrozbu japonské přítomnosti na kontinentě vážně. Čínské císařství ale nebylo schopné

²⁷ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 168.

²⁸ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 135.

²⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 138-139., 141.

³⁰ ECKHERT, J, Carter. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN 8071064114. s. 108.

³¹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 232.

³² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 239.

³³ ELISONAS, Jurgis. *War And Peace*. s. 278.

³⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 243.

shromáždit dostatečně silnou armádu, dokud se nevypořádalo s povstáním v provincii Ning-sia na západě země. Generál Koniši a čínský vyjednaváč Šen Wei-čching³⁵ tak dohodli dočasné příměří. Konišioho záměr bylo získat čas.³⁶ Jeho vojsko bylo již značně vyčerpané a nutně potřebovalo posily z jihu.³⁷

Posily původně zamýšlenou trasou přes Žluté moře nikdy nedorazily a ostatní divize nebyly schopny poskytnout Konišimu žádnou pomoc, kvůli vlastním problémům s potlačováním domácího odboje a zabezpečováním zásobovacích tras. Koniši a vrchní velitel japonských sil v Koreji. Mingové využili Konišioho nečinnosti a následného příměří k shromáždění armády, která pod vedením generála Li Žu-sunga³⁸ vstoupila v lednu 1592 na Korejský poloostrov. Mingská armáda o síle kolem 40 000 vojáků překročila řeku Jalu na hranicích království Čoson a Číny a posílená o armádu 10 000 korejských vojáků a několik tisíc korejských dobrovolníků.³⁹ První skutečný japonsko-čínský střet měl z pohledu izolovaného střetnutí nerozhodný výsledek, ale Koniši, vědom si bezradné situace v obleženém Pchongjangu, se rozhodl předejít dalším bojům a 8. února 1592 zavelel k ústupu do Soulu.⁴⁰

Japonští generálové začali stahovat síly ze severní poloviny poloostrova do Soulu a připravovali se na čínskou protiofenzívu. Jediným generálem, který otevřeně odmítl rozkaz k ústupu za hradby, byl velitel 6. divize Kobajakawa Takakage.⁴¹ U Pjokdže severně od Soulu se v únoru 1592 odehrála největší bitva celé války s více než 60 000 účastníky.⁴² V jediném otevřeném střetu první invaze mezi japonskými silami a čínskou armádou Kobajakawa zvítězil a přinutil generála Liho k ústupu do Pchongjangu.

³⁵ Čínský dobrodruh, který dokázal komunikovat japonsky a dokázal skrze známosti přesvědčit čínskou vládu, že je vhodným kandidátem pro vyjednávání s Japonci. (viz HAWLEY. 251–252). Později se zapsal do dějin války jako komplic Konišioho mírových snah. (viz TURNBULL. *Samurai Invasion*. 180).

³⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 306.

³⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 302.

³⁸ Generál Li Žu-sung byl v Číně jmenován velitelem čínské armády určené pro tažení do Koreje ihned po tom, co si vydobyl uznání při potlačení mohutného povstání v provincii Ning-sia na západě říše. (viz HAWLEY 255). Konce Imdžinské války se nedožil. Nepadl však rukou Japonců, byl zabit mongolskými nájezdníky, kteří v dubnu 1598 (osm měsíců před koncem Imdžinské války) napadli čínskou provincii Liao-ning sousedící s Koreou.

³⁹ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 140.

⁴⁰ Informace ústupu se liší. Podle Turnbulla (*Samurai Invasion*. s. 141) se japonská posádka stáhla v naprosté tajnosti, Hawley (*The Imjin War*. s. 313) tvrdí, že ústup provedl pragmatický Koniši po jednání s generálem Lim, který se stejně jako Koniši snažil předejít dalším ztrátám.

⁴¹ Nejstarší generál japonské armády. Spolu s Katóem Kijomasou největší zastávce Hidejošioho dobovačských plánů. Do dějin války se zapsal jako jediný ze dvou japonských generálů, kteří se střetl s mingskou armádou v otevřeném poli (druhým byl generál Kuroda, který se střetl s Číňany v bitvě u Čiksanu v roce 1597).

⁴² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 320.

Válka nyní uvízla na mrtvém bodě. Japonské síly sice celkově početně převyšovaly armádu Mingů, jejich rozmístění však nedovolovalo provést proti ní soustředěný úder a současně udržet pod kontrolou okupovaný Soul. Na tom měla zásluhu především aktivita korejských polovojenských oddílů. Samotný Soul, centrum japonských sil, byl nyní obklíčen odbojovými jednotkami, kterým se podařilo vytlačit Japonce z pevností v okolí hlavního města a následně udržet své pozice před japonským protiútokem. Posádka v Soulu, čítající 53 000 mužů,⁴³ i další posádky v Koreji navíc začaly pociťovat nedostatek potravin.⁴⁴ Tento fakt a přítomnost nového soupeře, jehož přesnou sílu a početnost japonští generálové mohli pouze odhadovat, přinutili japonské velitele přehodnotit svůj přístup k Hidejošiovi invazi. Nevěřili již, že původní plán invaze do Číny je stále uskutečnitelný. Tuto informaci můžeme usoudit nejen z korespondence některých z Hidejošiovi generálů svým rodinám,⁴⁵ ale také z faktu, že se japonští generálové jednotně dohodli na zahájení vyjednávání o míru s generálem čínské armády.⁴⁶

Výsledkem hovorů s čínským vyjednavatelem Šenem bylo stažení japonských jednotek ze Soulu na jih, stažení čínských jednotek za severní hranice země a zahájení oficiálních jednání mezi Hidejošim a velvyslanci čínského císaře. Pro vyčerpané japonské divize se muselo jednat o vítanou zprávu. Situace na japonské straně byla natolik vážná, že množství bojeschopných mužů kleslo od počátku války na dvě třetiny původního stavu⁴⁷ a většinu obětí měly na svědomí nikoliv samotné bojové střety, ale nemoci, podchlazení a podvýživa.⁴⁸ V květnu 1593 tak začalo plošné stažení japonských divizí na jih do pásu území kolem Pusanu.

Stažením japonských sil na jih poloostrova v květnu 1593 došlo k ukončení první invaze. Ta skončila pro Hidejošiovi jednoznačným neúspěchem. Japonské síly se uchýlily do série opevnění v okolí Pusanu. Po jednom roku bojů se tak Korejský poloostrov z naprosté většiny opět nacházel pod kontrolou korejské vlády a do Číny, hlavního cíle invaze, japonská vojska vůbec nevtrhla.

⁴³ ELISONAS, Jurgis. *War and Peace*. s. 281.

⁴⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 328.

⁴⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 262.

⁴⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 330.

⁴⁷ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 167.

⁴⁸ ELISONAS, Jurgis. *War and Peace*. s. 278.

1.2 Meziválečné období a druhá invaze

Mezi květnem 1593 a březnem 1597 nastalo období vratkého příměří, narušené pouze jedním významným konfliktem. Tím byla červencová bitva o Čindžu. Jednalo se o pomstu Tojotomiho Hidejošiho za potupnou porážku z října 1592 a o demonstraci síly.⁴⁹ Druhá bitva o Čindžu byla označována za nejkrutější událost války a vyžádala si život téměř 60 000 lidí, z drtivé většiny civilistů.⁵⁰

Další ztráty na životech si vyžádala humanitární katastrofa, která propukla v zemi v důsledku ekonomického kolapsu.⁵¹ Nedostatek potravin vedl podle záznamů korejského ministra k hladomoru, k nesmírnému nárůstu banditismu.⁵² V deníku admirála I Sun-sina se vyskytují dokonce záznamy o případech kanibalismu.⁵³

Situace japonských posádek v Koreji také nebyla dobrá. Udržování linie opevnění pro případnou druhou ofenzívu vyžadovalo velké úsilí.⁵⁴ Japonské posádky však v Koreji nebyly dostatečně zásobené, měli problém obstarat si dostatek potravin⁵⁵ a vinou podvýživy trpěly japonské posádky nemocemi, zejména tyfem.⁵⁶ Dalším problémem byla korejská zima. Podle záznamů španělského kněze de Caspedese z byla korejská zima tak krutá, že vojáci trpěli paralýzou, ztrátou končetin způsobenou omrzlinami.⁵⁷ Vojáci v Koreji trpěli dokonce sněžnou slepotou.⁵⁸ V důsledku náročných podmínek tisíce Japonců dezertovalo z armády.⁵⁹

⁴⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 356.

⁵⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 362.

⁵¹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 376.

⁵² Z některých útoků byli viněni Japonci. Důmyslnější z korejských banditů totiž používali ukořistěné japonské uniformy (viz SWOPE. *A Dragon's Head and Serpent's Tail*. S. 177). Admirál I Sun-sin ve svém deníku také potvrzuje tyto události a uvedl, že případy nechal prošetřit a odhalil skutečný stav těchto útoků (viz NANJUNG ILGI s. 46)

⁵³ NANJUNG ILGI: *War Diary of Admiral Yi Sun-sin*. Seoul, Korea: Yonsei University Press, 1977. s. 72.

⁵⁴ Pro nesmírně vysoké nároky na pracovní sílu využívali kromě korejských zajatců také dělníky z Japonska. Japonští generálové nakládali s dělníky z vlastní země stejně krutě jako s Korejci. Po dokončení staveb je často vyháněli do hor, jelikož pro ně neměli další uplatnění (viz HAWLEY s. 501).

⁵⁵ Korejské obyvatelstvo ničilo půdu v japonské obranné linii, čímž ztěžovalo posádkám snahu obstarat zásoby potravin. (viz HAWLEY. S. 391)

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 393.

⁵⁸ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 142.

⁵⁹ Kromě snahy o návrat domů se velké množství Japonců přidalo ke korejské armádě. Jednotka těchto vojáků se nazývala *hangwādā* a čítala několik tisíc mužů. (viz HAWLEY s. 392). Podle I Sun-sinova deníku se i v posádkách námořnictva vyskytovali posádky japonských vojáků (viz NANJUNG ILGI. S. 229). Mnozí se přidali k čínské

Zatímco japonské posádky v Koreji trpěli zimou, mezi představiteli císaře Wan-liho a vládce Japonska, Tojotomiho Hidejošiho, zatímco představitelé Koreje byli z rozhovorů naprosto vynecháni. Diplomatická scéna tohoto období si svým průběhem i důsledky zasluhuje vlastní kapitolu (viz kapitola 4.2). Snaha o mír mezi oběma státy však skončila diplomatickou katastrofou a druhá invaze na Korejský poloostrov na sebe nenechala dlouho čekat.

Podle Hidejošiho slov bylo oficiálním cílem druhé invaze opět dobýt Čínu.⁶⁰ Hidejošiho generálové měli údajně v úmyslu ovládnout pouze jižní tři provincie (Čola, Kjongsang a Kgonggi).⁶¹ Druhá invaze však měla ještě skromnější cíle. Hidejošiho hlavní motivací bylo, jak je zřejmé z jeho příkazů, pouze uštvít Koreji lekci a demonstrovat svou sílu. Generálové měli na rozdíl od první invaze příkaz plenit jižní provincie, ale nevydávat se daleko na sever, dokonce ani k Soulu.⁶² Ze strany Hidejošiho se tak jednalo o trestnou misi s cílem potrestat vzpurnou Koreu a také o snahu získat alespoň nějakou kořist, která by mu umožnila po neúspěchu první invaze neoznačit válku za jednoznačný neúspěch.

Japonské posádky umístěné v Koreji (jejichž počet soustavným stahováním sil klesl před invazí na 20 000 vojáků) byly posíleny novými vojáky z Japonska a celková invazní síla čítala 141 100 mužů⁶³. Začátek invaze byl pro Hidejošiho příznivý. Japonský dvojitý agent z Cušimy totiž dokázal připravit plán, jehož výsledkem byl admirál I Sun-sin zbaven velení korejské flotily.⁶⁴ V srpnu 1597 dokázalo japonské loďstvo v sérii bitev porazit nového velitele korejského námořnictva Won Kjuna a ve finální bitvě u průlivu Čilčonnjang se Hidejošiho silám podařilo zničit téměř celou korejskou flotilu o síle více než 200 plavidel (korejskému loďstvu zůstalo pouhých 12

armádě. Japonští vojáci ve službách Mingů později vyznamenali například při potlačení povstání v západočínské provincii S'-čchuan na začátku 17. století (viz SWOPE. *Dragon's Head and Serpent's Tail*. s. 284.)

⁶⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 441.

⁶¹ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 230.

⁶² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 442.

⁶³ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 187.

⁶⁴ Korejské vládě známý Japonský agent Jodžiro, kterému korejská vláda důvěřovala, přesvědčil Korejce, že se do Koreje chystá loď s generálem Katóem na palubě. Ve skutečnosti se jednalo o léčku na admirála I Sun-sina. I Sun-sin, který informátoru nedůvěřoval a rozkaz vyplout se svou flotilou splnil jen s velkou nechutí a žádným výsledkem. Jodžiro mezitím předal korejské vládě falešnou zprávu, že Kató mezitím bezpečně dorazil do Pusanu. I Sun-sin byl obviněn ze zbabělosti a degradován na řadového vojáka. (viz. NANJUNG ILGI. s. 254)

lodí) a zabít jejího velícího důstojníka.⁶⁵

Ačkoliv korejská vláda očekávala další japonskou ofenzívu, byla na druhou válku připravená pouze neznatelně lépe, než na první. Na vině byly ekonomické problémy, kterou první invaze způsobila. Nepočtené čínské armády v několika klíčových městech nedokázaly zpočátku invazi zastavit a japonským vojskům se podařilo dobýt a obsadit několik klíčových měst.

Obrat nastal v říjnu 1597 po bitvě o města Čiksán, 70 kilometrů jižně od Soulu. Jedná se o nepřilíh velký střet vojska 8 000 mužů generála Kurody s čínskou armádou obdobného počtu. Jednalo o vyrovnaný střet s vyrovnanými ztrátami.⁶⁶ Faktem však je, že japonská vojska se po této bitvě již nepokusila o žádnou masivní ofenzívu. Zhruba ve stejnou dobu došlo k námořní bitvě v průlivu Mjongnjang. I Sun-sin, který se opět ujal velení zbytků korejského loďstva, porazil s 13 loděmi mohutnou japonskou flotilu 133 lodí a opět ukončil japonskou námořní dominanci.⁶⁷ Zprávy o čínských posilách formujících se na severu, čínské flotile plující ke korejskému pobřeží z Číny a I Sun-sinovu vítězství v průlivu Mjongnjang a nerozhodný výsledek bitvy u Čiksánu vedly k rozhodnutí japonských generálů ukončit ofenzivní operace a stáhnout svá vojska zpět na jih země.⁶⁸

Peking mezitím vyslal do Koreje nové vojsko a zahájil mohutnou protiofenzívu. Čínsko-korejská armáda 50 000 mužů napadla v prosinci 1597 pevnost Ulsan na jihozápadním pobřeží Koreje v provincii Kjongsang, generál Kató však pevnost uhájil. Čínská armáda sbírala síly a shromažďovala silnější vojsko. Hidejoši mezitím, na žádosti generálů v Koreji svolil k přeskupení japonských vojsk a přikázal odsun zhruba poloviny vojáků zpět do Japonska. V Koreji zůstalo 64 700 mužů.⁶⁹ Čínské císařství, odhodlané definitivně vytlačit Japonce z Koreje, během následujícího půlroku shromáždilo nejpočetnější armádu celé války. I s korejskými oddíly čítala celková síla rozdělená do tří armád 96 400 mužů a dalších 30 000 mužů zůstalo v rezervách.⁷⁰

⁶⁵ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 184-185.

⁶⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 478.

Swope tvrdí, že bitva u Čiksánu skončila porážkou Japonců (viz SWOPE. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 249). Turnbull píše, že skončila ústupem Číňanů (viz TURNBULL. *Samurai Invasion*. s. 200). Všichni autoři se shodují, že se jednalo o vyrovnaný střet.

⁶⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 489.

⁶⁸SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 250; HAWLEY; Samuel. *The Imjin War*. s. 479.

⁶⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 516.

⁷⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 533.

Poprvé během obou invazí tak japonské síly na pevnině čelily přesile. Pekingský dvůr tedy opět začal brát hrozbu Japonska velice vážně, avšak v době, kdy Hidejoši měl v úmyslu válku co nejdůstojnějším způsobem postupně ukončit.⁷¹

Dne 18. září 1598 Tojotomi Hidejoši, jehož zdravotní stav se již dlouhodobě rapidně zhoršoval, zemřel ve svém sídle ve Fušimi. Ve vedení Japonska se tak ocitla rada regentů tvořená pěti daimjó.⁷² Tato rada vydala záhy Hidejošeho jménem rozkaz ke stažení vojsk z Koreje.

V den Hidejošeho smrti byl zároveň zahájen finální čínský protiútok. Generál první čínské armády, táhnoucí znovu na Ulsan, se domníval, že Japonské vojska se schylují k ústupu a nezaútočil na pevnost.⁷³ Generál Kató se stáhl z pevnosti bez boje. Druhá čínská armáda však přecenila své síly a napadla pevnost Sačon. Tato bitva má prvenství jako střet s největšími ztrátami za celou Imdžinkou válku.⁷⁴ Generál Šimazu čínské vojsko drtivě porazil a podle rozkazů Hidejošeho regentů zanedlouho stáhl své muže z Koreje.

V bitvě se třetí čínskou armádou o Konišihu pevnost Sunčon na jižním pobřeží Koreje v provincii Kjongsang došlo k jediné významné obojživelné bitvě války, když na pevnost zaútočil generál Liu Ding se svou pozemní armádou a námořní admirálové I Sun-sin a Čchen Lin (velitel čínské flotily, která připlula do Koreje v průběhu druhé invaze). Koniši dokázal pevnost uhájit a následně domluvit s čínskými veliteli ústup. Korejský admirál však dohodě oponoval.⁷⁵ Výsledkem byla poslední námořní bitva války, bitva v průlivu Norjang v prosinci 1597, která umožnila Konišimu stažení vojska, ale zároveň v ní korejsko-čínské loďstvo porazilo japonskou flotilu spěchající Konišimu na pomoc. V této bitvě padl i sám admirál I Sun-sin.⁷⁶ O týden později, koncem prosince 1598 přistály poslední oddíly japonských sil v Japonsku a Imdžinská válka byla ukončena.

⁷¹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 516.

⁷² Móri Terumoto, Ukita Hideie veteráni Imdžinské války). Dále Uesugi Kagekacu, Maeda Tošie a budoucí vládce Japonska Tokugawa Iejasu (viz TURNBULL. *Samurai Invasion*. s. 218).

⁷³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 541.

⁷⁴ Ačkoliv japonské záznamy hovoří o více než 30 000 zabitých vojácích (TURNBULL. *Samurai Invasion*. s. 222). Spolehlivější korejské záznamy hovoří o 7000-8000 obětech (HAWLEY 542). Mezi korejskými záznamy se tak stále jedná o největší množství obětí ze všech střetů Imdžinské války.

⁷⁵ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 226.

⁷⁶ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 227.

1.3 Důsledky Imdžinské války

Ačkoliv Hidejošioho síly zvítězily ve většině z celkového počtu vojenských střetů na pevnině Korejského poloostrova, nepodařilo se jí dosáhnout žádného ze svých hlavních cílů. Válka si také vyžádala životy 70 000–80 000 Japonců.⁷⁷ Jediným přínosem války pro Japonsko byl početný zástup zajatců (až 60 000 osob),⁷⁸ kteří obohatili a ovlivnili některé aspekty života v Japonsku. Největší rozvoj zaznamenala výroba porcelánu, dále také knihtisk. Bylo přivezeno velké množství knih a uměleckých předmětů.⁷⁹ Někteří zajatci byli vzdělaní učenci, kteří přinesli do Japonska neo-konfuciánství.⁸⁰ Rozvoj zaznamenalo i zemědělství.⁸¹

Dominantní osobností Japonska se stal nejsilnější z Hidejošioho regentů, Tokugawa Iejasu. Po občanské válce, která následovala Hidejošioho smrt, obnovil Tokugawa titul šóguna a stal se prvním šógunem období Edo (1603-1868). V Japonsku byla v následujících obdobích válka kvůli svému vlivu na výrobu keramiky a velkému množství zajatých Korejců (a absencí hodnotnější kořisti) nazývána „hrnčířská válka“ a také „válka zajatců.“⁸² V obdobích Edo a Meidži byla Imdžinská válka v Japonsku známá pod názvy termíny *Seikan* (Velké dobytí Koreje) a *Seibacu* (Velké zpacifikování Koreje).⁸³ Imdžinská válka byla prezentována a vnímána jako velké vítězství.

Pro Čínu znamenal konflikt především finanční vyčerpání. Čína se již před Imdžinskou válkou potýkala s finančními problémy. Obě válečné kampaně války způsobily nesmírnou zátěž pro státní pokladnici a stály mingský dvůr dohromady mezi 730 a 1 000 tunami stříbra.⁸⁴ Konflikt v Koreji přispěl k neschopnosti dynastie ubránit Peking před nově založeným státem sjednocených džurčenských kmenů, které v roce 1644 dobyly Peking a založily manžuskou dynastii Qing.⁸⁵ Válka byla v Číně známá pod

⁷⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 563.

⁷⁸ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 230.

⁷⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 563

⁸⁰ Korejští učenci Kang Hang a Chong Huiduk, kteří se v Japonsku i v Koreji stali svými literárními díly známými osobnostmi. (viz SWOPE. s. 287).

⁸¹ V Japonsku se začaly pěstovat dýně, tabák, čili papířky (viz SWOPE s. 288).

⁸² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 563.

⁸³ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 5.

⁸⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 566.

⁸⁵ Džurčenský vůdce nurhači založil v roce 1616 na severovýchodní hranici země, stát Tin (zlatý) a zahájily proti Mingům vítězné vojenské tažení. Mingskou dynastie definitivně zničil v roce 1649, 5 let po ovládnutí hlavního města. (viz. HAWLEYs. 566).

termíny *Tung-čeng* (Východní expedice) a *Jiančchao-sien* (Záchrana Koreje).⁸⁶

Největší důsledky znamenalo 7 let bojů pro Koreu. Charakteristickým znakem druhé invaze je nesmírná brutalita vůči civilnímu obyvatelstvu, která tuto fázi Imdžinské války doprovázela. Nechvalnou připomínkou jsou takzvané *hanazuka* (hromady nosů), dnes nepřesně nazývané *mimizuka* (hromady uší), jakožto hrůzná připomínka na praktiku řezání nosů korejského obyvatelstva a jejich shromažďování na různých místech Japonska.⁸⁷ Velké množství Korejců bylo zajato a posláno do Japonska jako otroci.⁸⁸ Počet obětí zabitých přímo Hidejošiovo vojsko se odhaduje ve stovkách tisíců a po započítání obětí humanitární katastrofy se celkový počet mrtvých odhaduje na až 2 miliony lidí (což představuje 20% tehdejší korejské populace).⁸⁹ Plocha obdělávatelné půdy se během války snížila na jednu pětinu předválečného stavu. Z ekonomické kalamity se království Čoson vzpamatovávalo několik následujících staletí. Ještě 100 let po invazi nedosahovalo množství obdělávané půdy předválečného stavu. Válka způsobila sociální napětí, které skončilo až se zánikem samotné dynastie Čoson.⁹⁰ Jednalo se tak o jednu z největších tragédií v dějinách korejského národa a o etapu dějin, která dodnes nebyla v Koreji zapomenuta.

⁸⁶ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War, 1592-1598*. s. 5.

⁸⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 501.

⁸⁸ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 493.

⁸⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 564.

⁹⁰ Tamtéž.

2. Rozbor válečného konfliktu na Korejském poloostrově

V následující kapitole se budu věnovat podrobnější analýze pozemní války odehrávající se na pevnině Korejského poloostrova. Zaměřím se na rozbor a srovnání vojenských technologií a strategií, skrze které byly tyto technologie uplatněny v boji a jejich významem na průběh Imdžinské války. Postupně se zaměřím Hidejošiho armádu, korejskou armádou dynastie Čoson, odboj korejského obyvatelstva a nakonec armádu čínské dynastie Ming.

2.1 Hidejoši versus Království Čoson

2.1.1 Hidejošiho armáda

Důležitým aspektem, jenž by měl být zmíněn, je fakt, že Japonsko prošlo před invazí vleklou občanskou válkou.⁹¹ Výsledkem toho bylo, že Hidejošiho pozemní vojsko bylo ze značné části složeno ze zkušených a disciplinovaných vojáků. Z Hidejošiho rozkazů týkajících se výzbroje armády přesto vyplývá, že pouze asi polovina celkového počtu japonských sil byli trénovaní vojáci a samurajové a zbytek tvořil primárně pomocný personál.⁹² Jádrem japonských sil tvořili pěší vojáci zvaní *ašigaru*, což se v hornatém a zalesněném terénu Korejského poloostrova ukázalo jako velice vhodný základ vojska. Jízdních vojáků bylo do Koreji posláno pouze malé množství⁹³.

Z technologického hlediska vstoupila japonská armáda do konfliktu s Koreou jako nesporně nadřazená vojenská síla. Právě dokonalejší zbraně Japonců jsou běžně uváděny jako základní důvod drtivé převahy japonských vojáků v počáteční fázi invaze.⁹⁴ Japonské válečnictví mělo již od poloviny 16. století zkušenosti se střelnými zbraněmi založenými na evropské technologii.⁹⁵ Předchozí střelné zbraně čínského designu byly v Japonsku považovány za zajímavé, ale nepraktické a neefektivní

⁹¹ 150 let bojů o moc. Období nazýváme *Sengoku Džidai* (Období válčících knížectví), které proběhlo v letech 1467-1603.

⁹² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 102.

⁹³ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 76.

⁹⁴ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 16.

⁹⁵ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 13.

zbraně.⁹⁶ Teprve s příchodem Portugalců začali někteří daimjó vyzbrojovat svá vojska střelnými zbraněmi evropského designu. Japonská armáda disponovala na sklonku 16. století střelnými zbraněmi v mnoha variantách, od krátkých mušket pro jezdce po muškety dlouhé jeden a půl metru a vážící 9 kg.⁹⁷ Základní střelnou zbraní byly ruční pušky zvané arkebuzy (japonsky *teppó*, nebo také *tanegašima*⁹⁸) a poskytovaly japonské straně značnou výhodu nad luky, které standardně používali korejští vojáci pro boj na delší vzdálenost.

Typická japonská mušketa byla asi 90 cm dlouhá a střílela olověné náboje kalibru 15.8 mm.⁹⁹ Měla dostřel 500 metrů a větší průraznou sílu, než luky.¹⁰⁰ Výcvik byl velmi snadný a voják byl schopný používat zbraň v boji po několika týdnech výcviku.¹⁰¹ Význam portugalských mušket na válečnictví v Japonsku je nesporný. Jak řekl Oda Nobunaga již během občanské války: „*Žádné množství samurajské odvahy a dovedností neobstojí před smrští olověných kulí*“.¹⁰² Z dokumentů o příkazech k vyzbrojení vojáků pro Hidejošioho invazi vyplývá, že arkebuzami bylo vyzbrojeno asi patnáct procent vojáků.¹⁰³ Patnáct procent se z dnešního pohledu nemusí jevit jako mnoho. Stále to však znamenalo zhruba 24 000 mužů¹⁰⁴ vyzbrojených pokročilým typem zbraně, kterým korejští ani čínští vojáci nedisponovali.

Arkebuzy však nebyly jedinou výzbrojí japonské pěchoty. Běžnou výbavou *ašigaru* byly kromě mušket také luky (s dostřelem 320 metrů¹⁰⁵), japonská kopí, nazývané *jari*¹⁰⁶ a známý japonský meč, *katana*. Pro ochranu těla nosili *ašigaru* plátové zbroje

⁹⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 6.

⁹⁷ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 24.

⁹⁸ Tanegašima – podle názvu ostrova, na kterém přišli Japonci do styku se střelnými zbraněmi Portugalců. Zbraně podle tohoto modelu byly používány Japonci až do druhé poloviny 19. století i přes to, že v Evropě byly Arkebuzy záhy nahrazeny jinými. (viz SWOPE. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 19).

⁹⁹ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 24.

¹⁰⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 8-9.

¹⁰¹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 100.

¹⁰² Tamtéž.

¹⁰³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 102.

¹⁰⁴ Tamtéž.

¹⁰⁵ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 29.

¹⁰⁶ TURNBULL, Stephen. *The Samurai Invasion of Korea 1592-98*. Oxford: Osprey Publishing, 2008. ISBN 9781846032547. s. 20.

obvykle vyráběné z kůže, často však posílené kovovými pláty a helmy.¹⁰⁷

Běžná strategie boje spočívala ve vypálení série zničujících salv z mušket (a luků) a následně zahájení boje na blízko. Jednotky s kopí operovaly v tandemu s jednotkami s luky a mušketami, které poskytovali obranu útvaru. Efektivita mušket byla nesporná a je doložená v téměř každé bitvě války. Nejdrtivěji dokládají jejich význam rapidní postup prvních japonských divizí přes korejská vojska od Pusanu po Pchongjang. V prvním pokusu zastavit Japonce, v bitvě u Čungdžu, zdecimovali *ašigaru* pomocí arkebuz korejskou jízdu a vydobyli Hidejošimu první významné vítězství proti korejské armádě. Tato divize generála Konišiho s počtem 16 700¹⁰⁸ mužů sice dvojnásobně přečíslovala korejskou armádu, její útok byl však zničen pouze několika tisíci *ašigaru* s mušketami. Obdobný scénář se opakoval v průběhu celé války. Arkebuzy se osvědčily i při bránění pevností před korejským odbojem i před mingskou armádou. Význam arkebuz je doložen i zprávami z fronty. Daimjó Asano Jukinaga poslal to Japonska zprávu otcí dopis vybízející k vybavení všech vojáků mušketami, neboť jiných zbraní nebylo podle něj potřeba a i samurajové by měli odložit tradiční zbraně a ozbrojit se střelnými zbraněmi.¹⁰⁹

Primární zbraní boje na krátkou vzdálenost bylo kopí. Proslavená *katana* tak sloužila hlavně jako záložní zbraň. Při samotném srovnání kvality mečů vycházejí z tohoto srovnání japonské meče (pro svou délku a kvalitu čepele) lépe, než jejich korejské a i čínské protějšky.¹¹⁰ Během celé války došlo pouze k jedinému významnému střetu, který byl rozhodnut především zbraněmi na blízko a tím byla bitva u Pjokdže¹¹¹ (střet generála Kowajakawy s generálem Lim, který zastavil čínský postup k Soulu). Vlivem terénu a počasí, které neumožňovalo efektivní použití střelných zbraní, došlo k bitvě muže proti muži. Japonské síly v této bitvě drtivě porazily čínské vojsko. Význam mečů se ovšem nedá popřít při dobývání nepřátelských opevnění, kdy se po proniknutí dovnitř staly pevnosti primární zbraní útočících vojáků.

Japonská armáda však technologicky nepřevyšovala své soupeře ve všech oblastech.

¹⁰⁷ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 77.

¹⁰⁸ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 157.

¹⁰⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 510.

¹¹⁰ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 24.

¹¹¹ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 75

Japonci významně zaostávali v oblasti těžkých zbraní, tedy v oblasti dělostřelectva. Na rozdíl od ručních mušket nepřikládalo Japonsko těžkým zbraním tak výrazný význam. Děla byla v Japonsku známá už od roku 1551 skrze kontaktu s Portugalci. V následujících desetiletích proběhly nepříliš úspěšné pokusy zkopírovat tuto technologii. Použití děl v Japonsku během je sice zaznamenáno,¹¹² na rozdíl od Číny však nedošlo k většímu rozšíření této zbraně.

Nejtěžší japonská děla vážila 45kg a jejich použití bylo zaznamenáno výhradně ve druhé invazi.¹¹³ Japonský klan Šimazu velmi účinně použil tato děla během při obraně pevnosti Sačon na sklonku druhé invaze.¹¹⁴ Žádné další záznamy o významném použití děl Japonci nemáme. Ačkoliv se jednalo o lehká děla, která nemohla konkurovat čínským a korejským, japonští velitelé si uvědomovali potenciál této zbraně a podle zpráv Hidejošimu z fronty často vyjádřili přání mít ve svém arzenálu větší množství těchto zbraní.¹¹⁵

Nyní se stručně podíváme na styl boje, kterým Hidejošihova armáda vedla obléhací válku. Většina pozemní války probíhala s jedním ze soupeřů opevněným za hradbami. Proto působí velmi kontrastně, jak byla japonská armáda technologicky nepřipravená na tento styl boje. Při útoku na korejská opevnění spoléhali útočníci na muškety. Běžnou strategií byla výstavba obléhacích věží, které umožnily vojákům střílet na obránce za výše položené pozice. Pro zvládnutí hradeb byly používány žebříky a následně došlo k boji na blízko. Díky početní převaze a množství mušket tato strategie (hlavně zpočátku války) fungovala, byl-li však odpor příliš houževnatý a obránci dostatečně připravení, tato strategie nebyla dostatečně účinná a japonská vojska byla přinucena uchýlit se k improvizaci přímo na bojišti. Při nechvalně známé druhé bitvě o Čindžu nechal generál Kató vyrobit „želví vozy“ zvané *kikkóša*, které umožnily útočníkům odolat korejské palbě a úspěšně ručně rozvrátit základy opevnění.¹¹⁶ Podobných scénářů se však během války neudálo mnoho a absencí důmyslnější strategie byla japonská vojska (především v pokročilé fázi první invaze) odražena od řady pevností, bráněných

¹¹² BROWN M, Delmer. *The Impact of Firearms on Japanese Warfare, 1543-98*. In: The Far Eastern Quarterly, Association for Asian Studies, Květen 1948, Vol. 7, No. 3. pp. 236-253. [pdf]. [vid. 2016-02-03]. s. 151.

¹¹³ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 25.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 175.

obvykle kombinací vládní armády a lidovým odbojem.

Během války Japonci rovněž vybudovali řadu opevnění. Japonské pevnosti byly vybudovány důmyslněji, než korejské. Využívaly chytře hornatého terénu a byly postaveny tak, že se útvary terénu staly součástí opevnění. Série hradeb umožňovala deparovat nepřítele palbou z více obraných linií.¹¹⁷ Korejsko-čínská aliance měla vážné problémy při dobývání japonských opevnění i v bitvách, kde disponovala značnou přesilou a převahou těžkých zbraní. Velkou úlohu v tom hrály opět arkebuzy, proti jejichž husté nedokázala čínsko-korejská aliance nalézt v průběhu války vhodnou obranu. Japonské síly byly v obraně svých opevněných pozic velmi účinné, jak prokázaly v bitvách obou invazí, nejvíce pak při odražení čínsko-korejské protiofenzívy v závěru druhé invaze, ve které japonské posádky dokázaly čelit početně silnějším čínsko-korejským armádám.

2.1.2 Korejská armáda

Korea zažívala před Hidejošiho invazí 200 let dlouhé období míru a jedinou hrozbu pro ni představovaly pouze občasné nájezdy pirátů *wakó* a vpády džurčenských kmenů na severní hranici země.¹¹⁸ Korejský stát až do konce 16. století nepotřeboval silnou armádu a ani jí nedisponoval. I přes oficiální počet vojáků čítající 200 000 vojáků není skutečné číslo známé a bojeschopných a zkušených vojáků se v království nacházelo pouze několik tisíc.¹¹⁹ Známe však stav armády před druhou invazí, kdy korejská vláda disponovala armádou pouhých 23 600 vojáků.¹²⁰

Stav armády trpěl faktem, že pozice v armádě znamenala pro jedince v korejské neo-konfuciánské společnosti velmi nízkou prestiž.¹²¹ Od tohoto faktu se vyvíjela celá řada nedostatků. Korejské důstojnické zkoušky nepřikládaly velký význam praktickým

¹¹⁷ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 21.

¹¹⁸ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 11.

¹¹⁹ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 97.

¹²⁰ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 228.

¹²¹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 111.

dovednostem. Podle korejského ministra Jü Song-njanga¹²² neuměl ani jeden ze sta velitelů trénovat muže k boji a téměř žádný z nich neměl dostačující strategické dovednosti.¹²³

Dalším problémem korejské armády byla morálka vojáků. V případě špatné bitevní situace nebyli velitelé schopni zorganizovat strategický ústup a korejské oddíly se velice často rozprchly. V bitvě u řeky Han (druhého většího pokusu zastavit Japonce při postupu do Soulu) následovala armáda příkladem svého velitele a rozprchla se dokonce před bojem.¹²⁴

Technologická stránka korejské armády byla rovněž velmi slabá. Pěší korejští vojáci obvykle neměli k dispozici žádné brnění, většina byla oděná v civilním oblečení.¹²⁵ Důstojníci nosili kroužkové zbroje a kožené kabáty.¹²⁶ Korejská pěchota používala v boji luky, kopí, cepy a krátké meče. Korejská armáda ve velmi omezené míře používala už před válkou japonské meče. Vojáci si je cenili a preferovali je nad korejskými.¹²⁷ Nutno však podotknout, že korejské luky s efektivním dostřelem až 450 metrů¹²⁸ byly podstatně dokonalejší než jejich japonské protějšky, v nastávající době palných ručních zbraní však již tento rozdíl nehrál velkou roli.

Korea znala v 16. století střelné zbraně čínského typu, například puška *sungja* s krátkou hlavní.¹²⁹ Stejně jako v Japonsku, ani Korejci tyto zbraně pro jejich nepraktičnost nepoužívali. Právě nedokonalost korejských předválečných střelných zbraní byla důvod, proč korejští velitelé podcenili informaci, že japonská armáda je vybavena puškami. Již zmíněný Generálů Sin Rip reagoval na tuto informaci slovy, že mají-li Japonci střelné zbraně, stejně s nimi nikoho netrefí a Korejští vojáci (průměrně svým vzrůstem v 16. století převyšující japonské), si s nimi snadno poradí.¹³⁰ Korejská vláda přitom obdržela

¹²² Korejský učenec a politik. Ministr východní frakce korejské vlády a v roce 1592 předseda vlády. Jeden z mála pragmatických vysokých politiků Koreje. Jeho přičiněním byl jedním z korejských admirálů jmenován talentovaný I Sun-sin.

¹²³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 110.

¹²⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 164.

¹²⁵ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. S. 19.

¹²⁶ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 75.

¹²⁷ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 19.

¹²⁸ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 29.

¹²⁹ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 35.

¹³⁰ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 71.

během předválečné japonské diplomatické mise darem několik arkebuz a byla údajně fascinovaná efektivitou zbraně. I přes vybízení ministra Jü Song-njanga ke zkopírování technologie a vyzbrojení armády k tomu kvůli nezájmu ostatních předních politiků nedošlo.¹³¹ Až během války bylo vyrobeno omezené množství těchto zbraní. První použití zaznamenaly v bitvě o pevnost Čindžu, kdy měli Korejci k dispozici 70 kusů.¹³² K masivnímu nasazení zbraně během války nikdy nedošlo.

V arzenálu korejské pěchoty však byly i zbraně, kterými Japonci nedisponovali. Primitivní ruční granáty a výbušné či zápalné šípy (výbušné šípy měli k tělu šípu připevněnou výbušnou náplň se střelným prachem a vlastní roznětku, zápalné šípy zase vznětlivou směs podobnou primitivní variantě Molotovovu koktejlu).¹³³ Tyto zbraně se nejvíce osvědčili při obléhání bitvách. Zápalné šípy byly (pro nedostatek těžkých děl) základní zbraní proti japonským obléhacím věžím.

Jediný aspekt, ve kterém Korejci technologicky převyšovali japonské protivníky, byly těžké zbraně umístěné na lodích a v pevnostech. Korejci disponovali mnoha typy děl. Hlavní typy se nazývaly *čondža* (nebe), *čidža* (země), *hjonďža* (černá), *hwangďža* (žlutá).¹³⁴ Největší dělo (typ nebe vážilo 300–420 kg), kalibr děla (vnitřní průměr hlavně) byl 12 až 17cm a hlaveň měla délku 2 metry. Nejmenší (žluté) vážilo 60 až 80 kg, kalibr hlavně byl 6–7 cm a hlaveň měla délku 1 metr. Děla střílela kamenné a železné koule a mohutné dřevěné šípy do vzdálenosti 600–1000 metrů. Byly používány i malé kamenné a železné koule vystřelené hromadně.¹³⁵ Užití našlo i menší dělo nazývané „vítězství“ s kalibrem 2,5cm.¹³⁶ Kvůli dlouhému období bez válek na korejském území však jejich počet v opevněních do Imdžinské války citelně poklesl a použití v pozemní válce nebylo zdaleka dostatečné.¹³⁷

Během války byly Korejci použity i jiné druhy těžkých palných zbraní. Významným nástrojem se stal válečný stroj zvaný *hwača* (ve volném překladu: „ohnivý vůz“). Jednalo se o stroj schopný vystřelit v jedné salvě až 100–200 různě mohutných šípů

¹³¹ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 36.

¹³² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 290.

¹³³ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 27.

¹³⁴ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 26.

¹³⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 115.

¹³⁶ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 75.

¹³⁷ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 26.

(jeden šíp převyšoval délku jednoho metru). Těmto válečným strojům je přičítán velký vliv při obraně pevnosti *Hängdžu* v roce 1593. Během této bitvy dokázalo 2 300 korejských obránců za strojů *hwača* odrazit útok 30 000 japonských vojáků,¹³⁸ kteří usilovali o zničení korejské základny blízko jimi okupovaného Soulu a urychlilo tak japonské stažení z města na jaře 1593.

Korea dále disponovala předchůdcem minometů. Zbraň byla nazývána *däwangu* (velký minomet). Bronzová konstrukce vážila 300kg a střílela (obvykle kamenné a železné) projektily na vzdálenost 300–400 metrů.¹³⁹ Nejdůmyslnějším z projektilů byl *Pigjokčincölö*, v překladu „létající zemětřesný hrom“. Projektil s 10–20 cm průměrem byl opatřen vlastní rozbuškou a naplněný železnými šrapnely a střelným prachem. Zbraň byla poprvé použita v bitvě o *Kjongdžu* v říjnu 1592, kdy se projevil nesmírný psychologický účinek tohoto projektilu. Podle japonských záznamů dopadla do města mohutná železná koule, jejíž opožděná exploze zabila na místě 30 vojáků a celá japonská posádka po jednom zásahu této zbraně opustila město. Použití bylo zaznamenáno i při významných korejských vítězstvích v *Hängdžu* a *Čindžu*.¹⁴⁰ Účinnost korejských těžkých zbraní je více než patrná z bitev, ve kterých bylo zaznamenáno jejich použití. Jejich celkové množství však nebylo dostačující.

Posledním aspektem, na který se nyní zaměřím, je korejský boj za hradbami. Korejská tradiční horská opevnění nazývaná *samsong* byla postavená nepříliš vhodným způsobem. Byla vybudovaná podle záhybů terénu, neumožňující efektivní rozmístění obranných pozic. Zdi byly nízké a opevnění byla často příliš rozsáhlá, tudíž se nedostávalo mužů pro jejich dostatečnou obranu.¹⁴¹ Zdivo nebylo často zkonstruováno kvalitně a jsou známy případy, kdy se samovolně rozpadalo.¹⁴² Z 200 opevnění bylo na počátku války osídleno posádkou pouze 32.¹⁴³

Běžná strategie korejských obránců se během války příliš neměnila. Proti útočným žebříkům využívali kameny, vařící vodu, dřevěné klády (často pobité kovovými hroty), primitivní zápalné granáty (nádoby se střelným prachem a rozbuškou obalené silnou

¹³⁸ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 149.

¹³⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 115.

¹⁴⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 287-288.

¹⁴¹ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion: Japan's Korea War 1592–1598*. s. 22.

¹⁴² TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion: Japan's Korea War 1592–1598*. s. 20.

¹⁴³ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 70.

vrstvou slámy). Proti obléhacím věžím používali především zápalné šípy. V boji na hradbách byly používány tradiční zbraně pro boj na blízko. Těžké zbraně našly využití pouze tehdy, měli-li je obránci k dispozici.

Americký historik William Griffin¹⁴⁴ uvedl na adresu korejských obránců tato slova: „*Japonci v roce 1592 nahlíželi na Korejce v otevřeném poli jako na kotě, ale za hradbami jako na tygra.*“¹⁴⁵ Důvody byly pravděpodobně psychologického rázu. Z obklíčené pevnosti neměla přečíslená posádka jak uprchnout a často se v ní nacházelo velké množství civilistů, žen a dětí a obránci si byly vědomi, jakým způsobem Japonci zacházeli s civilním obyvatelstvem v opevněních, o které museli svést bitvu. Právě za hradbami se podařilo korejským obráncům, obvykle složených jak z vojáků i z dobrovolných milicí, dosáhnout většiny z korejských vítězství.

Ve výsledku vychází japonská armáda v porovnání s Koreou jako jednoznačně dominantní vojenská síla. Disciplinovanější vojáci v kombinaci s početní převahou a modernější výzbrojí vytvořili sílu, které korejská armáda nedokázala čelit. Japonská dominance v otevřeném poli tak vedla k rapidnímu postupu Koreou v prvních týdnech války a průniku Hidejošihovy divizí na sever země. Jelikož korejská vládní armáda byla technologicky zastaralá, vojáci nedisciplinovaní a velitelé neschopní, technologická převaha v oblasti těžkých zbraní nesehrála význam až do další fáze konfliktu, ve kterém se armáda stala svým stylem boje součástí odboje.

2.2 Japonská okupace a odboj korejského obyvatelstva

Zatímco Koniši a Kató postupovali Koreou, většina země byla invazí netknutá až do příplutí zbývajících divizí. Novým velitelem japonských sil v Koreji byl Hidejošim jmenován dosavadní generál záložní divize z Takešimi, Ukita Hideie.¹⁴⁶ Ten přidělil každému z ostatních generálů jednu z osmi korejských provincií. Jejich cílem bylo ovládnout danou provincie a s pomocí kolaborantů vytvořit nový administrativní a

¹⁴⁴ Byl to jeden z prvních historiků, který se koncem 18. století pokusil sestavit rozsáhlejší pojednání o Korejských dějinách v anglickém jazyce.

¹⁴⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 286.

¹⁴⁶ Hidejošimův plán počítal s tím, že každý z generálů, kteří se již podíleli na dobývání z Koreje, bude záhy pokračovat v tažení do Číny a poté Indie. Jelikož se nepočítalo s potřebou záloh na Takešimě, byl Hideie přesunut do pozice velitele vojsk v Koreji, která již byla Hidejošim považována za více méně ovládnuté území.

daňový systém. Hidejoši také vydal jasný příkaz neničit a neplenit.¹⁴⁷ Jeho cílem bylo získat korejské obyvatelstvo na svou stranu. Původní plán jednat s Korejským obyvatelstvem s respektem se ovšem zvrátil již v momentu, kdy se v Pusanu vylodila první japonská divize. Podle japonského kronikáře Jošina Džingozaemona bylo v Pusanu během běsnění po vstupu do města pozabíjeno 30 000 korejských.¹⁴⁸

Japonské oddíly považovaly civilní obyvatelstvo měst a pevností, o které musel být sveden boj, za nepřítel a podobné masakry civilistů tak doprovázely celý konflikt. Obzvláště ve druhé invazi, kdy se z teroru proti obyvatelům stala běžná praxe. Pokud ale v první invazi nedošlo k bitvě o město, nedošlo ani k masakru. Například obsazení Soulu, jehož posádky opustily město, masové vraždění obyvatel nedoprovázelo.¹⁴⁹ Stále však docházelo k rabování, popravám, zabavování majetku.¹⁵⁰ Docházelo rovněž k unášení žen. Zatímco atraktivní Korejky byly odváženy do Japonska, méně atraktivní byly hromadně znásilňovány řadovými vojáky.¹⁵¹ Podobné incidenty přirozeně fungovaly jako palivo pro růst domácího odboje. Tento odboj byl v japonštině nazýván *tódžin ikki*¹⁵² a začal postupně propukát v téměř všech provinciích Koreje.¹⁵³

Odbojové jednotky tvořily tři kategorie. Prvním typem byli dobrovolníci z řad běžných obyvatel, jejichž velitelé byli často konfuciánští učenci společenské třídy *yangban* (místní džentra). Tyto dobrovolnické oddíly se nazývali *Uibjong*, neboli „spravedlivá armáda“.¹⁵⁴ Druhým typem byli buddhističtí mniši. Jejich jednotky byly nazývány *sungbjong*¹⁵⁵ a jejich hlavní motivací bylo získání společenského statusu, jenž byl buddhistům v neo-konfuciánské Koreji odepřen.¹⁵⁶ Třetím typem byly zbytky vládního

¹⁴⁷ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 63.

¹⁴⁸ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 50.

¹⁴⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 166.

¹⁵⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 269–270.

¹⁵¹ FINCH, Michael. *Civilian Life In Chos Ŏn During The Japanese Invasion of 1592: The "Namhaeng Illok " And "Imjin Illok" In Swaemirok By O Huimun*. In: *Acta Koreana*, Prosinec 2009, Vol. 12, No. 2, pp. 55-77. [pdf]. [vid. 2016-02-15]. s.65–66.

¹⁵² ELISONAS, Jurgis. *War and Peace*. s. 276

Výraz lze přeložit jako „povstání Čiňanů“. Japonští okupanti nebrali v potaz, že tito „Čiňané“ jsou samostatný, svébytný národ, který se sám jako Čiňané neidentifikoval.

¹⁵³ Odboj propukl ve všech provinciích s výjimkou severozápadní provincie Pjongan, do které se japonské vojsko nikdy nepokusilo plně proniknout. Generál Koniši totiž zůstal na samém jihu provincie ve městě Pchongjang a čekal na posily, které nikdy nedorazily.

¹⁵⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 271.

¹⁵⁵ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 108.

¹⁵⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 279.

vojska. Stylem války tato oficiální reorganizovaná armáda spadala do kategorie odboje.

Odbojové armády se obvykle vyhýbaly přímým střetům. Aktivně napadaly japonské zásobovací a komunikační trasy, přepadaly oddíly plenící území, napadaly Japonci držená města a pevnosti. Odboj se rovněž vyznačoval fanatickým přístupem, který v několika bitvách způsobil zničení jeho armád téměř do posledního muže.¹⁵⁷

Povstání dobrovolníků začala propukat v jižních provinciích v řádu týdnů od zahájení invaze.¹⁵⁸ Odboj propukl nejprve v provincii Kjongsang,¹⁵⁹ odkud pochází i nejznámější osobnost odboje Kwak Džä-u.¹⁶⁰ Celkově je odhadováno, že „lidové armády“ dosahovaly před vstupem čínské armády počtu 22 200 mužů.¹⁶¹ Buddhistických mnichů se do konce roku 1592 zapojilo do bojů celkem 8 000,¹⁶² po roce 1592 už přesný počet neznáme. Ačkoliv byli mniši početně slabší, než oddíly lidu, vyznačovali se však velikou bojovností. Čínský generál Li Žu-sung veřejně chválil jejich bojové schopnosti a cenil si obzvláště jejich schopnosti bojovat v horách.¹⁶³ Počet vojáků třetí skupiny se odhaduje na 84 500, z nichž velké množství tvořili vojáci poražených armád, kteří našli útočiště na severu země.¹⁶⁴ Podle deníku admirála I Sun-sina nebylo však v žádné provincii ke konci první invaze více než 5 000 vojáků.¹⁶⁵

Odboj zaznamenal během války řadu významných úspěchů. Nezávisle na sobě dokázaly dobrovolné milice i vládní vojáci zastavit japonský postup 6. divize do provincie Čola. Tato provincie zůstala téměř netknutá po celou první invazi.¹⁶⁶ Dokázal dále zkomplikovat okupaci zbývajících jižních provincií. Symbolem této etapy je bitva o Čindžu, ve které dokázalo něco přes 5000 vojáků armády a domobrany odrazit armádu

¹⁵⁷ Například série bitev o okupované město Kumsan v provincii Čung-čong, kdy byly v rozmezí několika dnů naprosto zničeny útoky dobrovolnické armády i buddhistických mnichů.

¹⁵⁸ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 270.

¹⁵⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 271.

¹⁶⁰ Jeden z prvních a zároveň nejznámější z vůdců odboje. Byl přezdíván „generál rudého kabátu sestupující z nebes“ (namáčel si kabát do menstruační krve korejských panen. Stal se z něj oblíbený hrdina korejských lidových příběhů.

¹⁶¹ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 109.

¹⁶² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 280.

¹⁶³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 311

¹⁶⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 270.

¹⁶⁵ NANJUNG ILGI. s. 36.

¹⁶⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 301.

15 570 japonských vojáků¹⁶⁷ a udržet tak významné útočiště odboje na západě provincie Kjongsang.

Hlavní zásluhou odboje ovšem bylo, že několik měsíců po zahájení invaze a ještě před vstupem druhé čínské armády, se japonské síly nacházeli zatlačené v opevnění mezi Pusanem a Pchongjangem bez skutečné kontroly nad jednotlivými provinciemi.¹⁶⁸ Aktivita guerill byla natolik nebezpečná, že se japonské oddíly nemohly vydat mimo své pevnosti v počtu menším než 300–500 mužů.¹⁶⁹

Právě tato situace vyústila v silící názor japonských generálů, že plán dobýt Čínu byl neuskutečnitelný, když Japonsko není schopné podmanit si ani Koreu. Z korespondence Hidejošiho generálů víme, že se generálové domnívali, že na splnění svého původního cíle Hidejoši jednoduše neměl v Koreji dostatek vojáků.¹⁷⁰ Pouhé osídlení linie mezi městy Pusan a Käsong (město mezi Soulem a Pchongjangem) si vyžádalo téměř 110 000 mužů¹⁷¹ a tento stav nastal ještě před vstupem čínského vojska do konfliktu. Potřebu většího množství vojáků dokládá i rozkaz vrchního velitele Ukity Hideieho generálu Katóovi opustit severovýchodní provincie Hamjong¹⁷² a stáhnout se do jižních provincií, kde bylo jeho vojska potřeba více.¹⁷³ Japonské divize tak byly příliš zaneprázdňené nekonečnými boji s odbojem a nemohly poslat posily generálu Konišimu. V této fázi války již japonské divize ztratily asi třetiny svých vojáků a v nejhorším stavu byla právě klíčová divize Konišiho.¹⁷⁴ Podle sčítání z ledna 1593 ještě před vstupem čínské armády měl Koniši k dispozici pouze 6626 bojeschopných mužů z původních 18 700.¹⁷⁵

Odboj, jenž se během války proti japonským pokusům o okupaci vytvořil, se prokázal jako houževnatý soupeř a dokázal výrazně oslabit japonskou invazní armádu.

¹⁶⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 289.

¹⁶⁸ ELISONAS, Jurgis. *War and Peace*. s. 277.

¹⁶⁹ Tamtéž.

¹⁷⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 262.

¹⁷¹ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 72.

¹⁷² Provincie Hamjong byla unikátní tím, že její obyvatelé s Japonci zpočátku spolupracovali. Vydali Katóovi korejské korunní prince (viz HAWLEY. S. 268) a účastnili se japonské výpravy proti džurčenským kmenům (viz HAWLEY. S. 269). I zde však japonské zacházení s obyvateli nakonec vedlo ke zrodu odboje. S ústupem Katóa padla provincie zpět do Korejských rukou.

¹⁷³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 203.

¹⁷⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 303.

¹⁷⁵ Tamtéž.

Bojovníkům odboje se podařilo zabránit Japoncům v pevném ovládnutí korejských provincií a rovněž dokázali zabránit Japonsku v soustředění svých sil pro úder na Čínu. Na rozdíl od vládních vojsk v první fázi konfliktu dokázaly oddíly kombinující civilní dobrovolníky, buddhistické mnichy a zbývající vládní síly přímo napadat japonská opevnění, a ačkoliv nebyla úspěšnost těchto útoků příliš vysoká, dokázaly tím udržet japonské divize pod neustávajícím tlakem. Houževnatost a schopnost odboje dokládá rovněž skutečnost, že dokázal uhájit některé klíčové pozice v bitvách s početnějším a lépe vyzbrojeným soupeřem. Ve většině střetů toho dosáhl odboj i přes početní a technologické znevýhodnění. Se vstupem čínské armády do Koreje aktivita odboje klesla a během druhé invaze již není zaznamenána žádná významná aktivita odboje. Jeho význam na vývoj první invaze byl však nesporný.

2.3. Armáda dynastie Ming

Vojenská síla a technologická úroveň protijaponských sil výrazně vzrostla s příchodem čínské armády na korejské území v srpnu 1593. Hidejoši považoval Čínu za vojensky slabou, dokonce ji jejím duchem a bojovností přirovnával k „bezmocné ženě.“¹⁷⁶ Jak se v létě 1593 dozvěděl, ve svých odhadech měl pravdu pouze částečně. Mingský císař Wan-li vládl jedné z největších říší na světě a zemi s největším počtem obyvatel na světě. Přesto vojsko o síle necelých 40 000 mužů, které shromáždil na tažení do Koreje během první invaze, nepůsobí početně vedle japonské armády příliš působivým dojmem. Pokud jde ovšem o technologickou úroveň mingské armády, ta značně převyšovala jejího korejského spojence. I přes Hidejošeho opovržlivý pohled na čínskou vojenskou sílu měli japonští velitelé v Koreji k mingské armádě velký respekt.¹⁷⁷

Čínská armáda v Koreji byla rozdělena do několika odlišných složek. Vojáci ze severu, spoléhali na početnou jízdu a v boji používali krátké luky a meče.¹⁷⁸ Druhou složku tvořili vojáci z jihu Číny, pěší oddíly ozbrojené primárně typem kopí se širokou čepelí zvaným kůsa a halapartnami.¹⁷⁹ Jižní oddíly také disponovali děly.¹⁸⁰ Součástí armády

¹⁷⁶ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 20.

¹⁷⁷ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 18.

¹⁷⁸ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 163.

¹⁷⁹ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 145.

¹⁸⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 304.

bylo také vojsko Si-čchuánského generála Liu Tchinga, který měl ve své armádě oddíly vojáků z Thajska, Barmy a Kambodže.¹⁸¹ Tyto exotické oddíly ale nebyly příliš početné a jednalo se patrně o symbolickou pomoc států Jihovýchodní Asie čínskému císařství.

Z hlavních složek armády byla v Koreji nejvíce ceněná jižní armáda. Severní armádě nevyhovoval korejský terén ani japonský styl boje, jak bylo dokázáno v bitvě u Pjokdže, které se účastnila především severní armáda bez jižních vojáků. Jižní vojáci dokázali vést s Japonci vyrovnanější boj a byli během války více ceněni. Generál Li Žu-song (ačkoliv sám ze severu) uvedl, že pokud by měl o 20 000 jižních vojáků více, po porážce u Pjokdže by s Japonci nevyjednával, ale pokračoval by ve válce útokem na Soul.¹⁸²

Po technologické stránce získalo Japonsko příchodem Číny více než kompetentního soupeře se silnou vojenskou tradicí. Na rozdíl od Japonska se Čína soustředila na použití těžké techniky.¹⁸³ Čínská děla byla nejvyspělejší ze všech států v regionu.¹⁸⁴ V arzenálu měla dělo „velký generál“ (da ťiang-ťünpchao) s dostřelem 450 m, dělo „velké vzdálenosti“ (weijuänpchao) a menší dělo „krčící se tygr“ (chu-cchun pchao) s rozměry 60 cm a váhou 21 kg, které střílelo naráz smršť až 100 menších projektilů. Dále používali dělo podle portugalského modelu pojmenované Fo-lang-ťi. Tato 1–2 metrů dlouhá lehčí děla střílela projektily o průměru 5cm.¹⁸⁵ Armáda první kampaně dopravila do Koreji úctyhodných 2000 děl různých velikostí.¹⁸⁶ Vzhledem k relativně malému množství střetů mezi Japonci a Čínou během války se tak děla osvědčila v malém množství bitev, jmenovitě v bitvách o Pchjongjang v první invazi (jediná bitva války, kterou vedla Čína proti městskému opevnění) a u Čiksanu ve druhé invazi (jediná významná otevřená bitva války, ve které byla čínská armáda připravená na střet). V žádném ze střetů však nezaručily tyto zbraně Číně vítězství. Jednalo se o zbraně, které byly schopné konkurovat japonskému stylu boje, nikoliv však nezaručovali dominanci nad Hidejošiho armádou. Jednalo se jednoznačně o účinné zbraně, ale pouze pokud to umožňovaly podmínky a pokud se je podařilo v bitvě použít.

¹⁸¹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 247.

¹⁸² SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 164.

¹⁸³ Chloubou čínské vojenské technologie byla zbraň nazývaná „rudé barbarské dělo“ s šest metrů dlouhou hlavní a hmotností jeden a půl tuny¹⁸³). Toto dělo však nebylo použito v Imdžinské válce.

¹⁸⁴ TURNBULL, Stephen. *The Samurai Invasion of Korea 1592-98*. s. 20.

¹⁸⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 305.

¹⁸⁶ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 147.

Ostatní výzbroj čínských vojáků zahrnovala kuše, opakovací kuše, zápalné šípy, středověkou variantu granátů, kouřové granáty.¹⁸⁷ Na těle vojáci nosili brnění z tvrzené kůže nebo plátové brnění z kožených destiček, někdy pokryté i železnými destičkami.¹⁸⁸ Proti japonským mušketám dokázala čínská armáda nalézt účinnou obranu pouze v bitvě u Čiksanu, kdy se čínským vojákům osvědčilo použití speciálních kovových štítů a posílených brnění.¹⁸⁹ Po této bitvě však již tyto nástroje znovu použity nebyly, pravděpodobně nebyla čínská armáda vyrobít včas potřebné množství této výstroje pro podstatně početnější armády pozdější protijaponské protiofenzívy.

Při obléhacích bitvách došlo z čínské strany pouze k útočným bitvám. Těžká děla byla však obtížná na použití v horském terénu.¹⁹⁰ Po bitvě o Pchongjang se je nepodařilo znovu účinně použít, což se týkalo především klíčových tří bitev o japonské pevnosti během druhé invaze. Čínské armádě nezbylo nic jiného, než spoléhat na použití obléhacích žebříků, výbušných šípů a jiných standardních prostředků. V bitvě o Sunčon se čínské vojsko pokusilo použít válečné vozy podobné japonským vozům *kikkóša* a takzvané oblakové žebříky se sklápěcí konstrukcí.¹⁹¹ Ani jeden z nástrojů se proti husté mušketové palbě neosvědčil. Jediná obléhací zbraň, která se částečně osvědčila, byla zbraň nejasného popisu, připomínající obléhací beranidlo posílené výbušným zařízením.¹⁹² Zbraň dokázala prorazit brány japonské pevnosti Sačon ve druhé invazi války. Její použití ale mělo na výsledek bitvy přesně opačný vliv, jelikož obránci dokázali vyhodit do povětří munici této zbraně, čímž způsobili mezi útočníky chaos a následně protiútokem porazili čínskou armádu.¹⁹³ K dalšímu použití této zbraně během války nedošlo.

Čínská armáda svým vstupem do Koreje změnila vývoj války. Docílila toho však bez jediného jednoznačného vítězství. Mingská armáda byla svou strukturou a výzbrojí velmi různorodá. Některé složky armády a její strategie byly pro Japonce velmi vyrovnaným soupeřem, zatímco jiné, třebaže stále převyšovaly úroveň korejskou

¹⁸⁷ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 27.

¹⁸⁸ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 78.

¹⁸⁹ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 249.

¹⁹⁰ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 257.

¹⁹¹ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 224.

¹⁹² SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 27.

¹⁹³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 542.

armádu, se nemohly japonským divizím rovnat. S Japonci vždy svedla armáda Mingů buďto vyrovnaný střet nebo naopak utrpěla jednoznačnou porážku. Mingská armáda tedy vychází ze srovnání s japonskou jako vojensky slabší strana. Za vlivem na Japonské stažení nestojí přímo vojenské technologie ani strategie Mingů, ale samotná přítomnost čínské armády v Koreji, která dokázala japonské generály znepokojit. Ke stažení japonských sil došlo v obou invazích po vyrovnaných střetech s Čínou. Roli na stažení však vždy hrálo zhodnocení celkové válečné situace. Ve výsledku však nepotřebovala čínská vláda japonské armády porazit v boji. Přimět japonské generály k ústupu bylo pro Čínu dostačujícím úspěchem.

3. Rozbor námořního konfliktu u jižního pobřeží Korejského poloostrova

V této kapitole se zaměřím na analýzu druhé oblasti Imdžinské války, a tou je námořní boj Hidejošioho loďstva s korejsko-čínskou aliancí. I v této kapitole se budu zabývat srovnáním lodí použitých v průběhu války všemi zúčastněnými stranami, srovnáním technologií a strategií, vyzdvižením významných střetů a významem námořních operací na vývoj války. Pozornost bude věnována i věhlasnému admirálu I Sun-sinovi.

3.1 Japonská flotila

Základ japonské flotily tvořily transportní lodě, kterých Hidejoši na začátku války shromáždil 700. Byly to slabě chráněné, povětšinou upravené obchodní a rybářské lodě, které neposkytovaly téměř žádnou ochranu.¹⁹⁴ Hidejoši se proto pokusil koupit válečné lodě od Portugalska, jeho žádost ale byla odmítnuta.¹⁹⁵ Pro ochranu své transportní flotily nechal Hidejoši vyrobit 300 válečných lodí.¹⁹⁶ Jejich stavbou byl pověřen Kuki Jošitaka,¹⁹⁷ který měl během Nobunagovi jako jeden z mála Hidejošioho vazalů zkušenosti z námořních bitev.¹⁹⁸

Japonské válečné lodě se dělíme do 3 kategorií. Největším typem byla robustní *atake-bune*. Loď měla 2 oddělené paluby, spodní palubu pro veslaře a horní pro vojáky. Loď byla vybavená sklápěcím stěžněm. Velikost jednotlivých kusů byla proměnlivá. *Atake-bune* byla 33 metrů dlouhá, s posádkou až 180 mužů.¹⁹⁹ Horní paluba byla osazená pevnůstkou pro velitele. Ochranu vojáků představoval zvýšený obrubník po obvodu horní paluby.²⁰⁰ *Atake-bune* byla velice robustní loď, byla však znatelně lehčí, méně chráněná a méně pohyblivá, než její korejský protějšek.²⁰¹

Dalšími typy byly loď střední třídy nazvaná *seki-bune* a lehká loď *kobaja*. *Seki-bune*

¹⁹⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 105.

¹⁹⁵ Tamtéž.

¹⁹⁶ Tamtéž.

¹⁹⁷ Nobunagův generál, který vedl námořní bitvu proti Morimu Terumotovi v bitvě u Ósaky v letech 1577–1578.

¹⁹⁸ TURNBULL, Stephen. *Samurai Warfare*. London: Arms and Armour Press, 1996. ISBN 1-85409-280-4. s. 102

¹⁹⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 105.

²⁰⁰ TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East (2), Japan and Korea AD 612–1639*. Oxford, United Kingdom: Osprey Publishing, 2003. ISBN 1841764787. s. 33.

²⁰¹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 105.

byla obvykle poloviční velikosti *atake-bune*, neměla palubní pevnůstku a stěžeň. Nejmenší lodí byla *kobaja* s posádkou 30 mužů na jedné palubě.²⁰² V japonské flotile byly také masivní lodě *o-atake-bune*, velikostí dvojnásobně převyšující *atake-bune*. Byla to obrovská loď se 3 palubami, ale velmi nedokonalou konstrukcí. Je dokonce znám případ z občanské války, kdy se *o-atake-bune* kvůli nalodění nepřátelských vojáků na moři převrhla na stranu.²⁰³ Symbolickou chloubou flotily byla *nihon-maru*, původně zamýšlená jako Hidejošiho osobní plavidlo. Jedinou bojovou aktivitu zaznamenalo v bitvě o Angolpo v průběhu první invaze. V boji se ale tato plující pevnost neosvědčila o nic více, než ostatní japonské válečné lodě.²⁰⁴

Pokud jde o výzbroj japonských lodí, pomineme-li výzbroj samotných vojáků, lodě byly vyzbrojeny pouze malým množstvím lehkých japonských děl. *Atake-bune*, nejsilnější z japonských plavidel, nesla na palubě maximálně 3 děla (zatímco i nejslaběji ozbrojené korejské lodě nesly na palubách nejméně 12 děl).²⁰⁵ Korejské dobové záznamy hovoří o zlepšení výzbroje japonské flotily ve druhé invazi.²⁰⁶ Výsledky většiny střetů však nenapovídají, že by se dostatečně přiblížila úrovni výzbroje korejských válečných lodí. Nízký počet děl byl přímým důsledkem japonských nedostatečných zkušeností s námořním bojem. *Atake-bune* a těžké zbraně byly před Imdžinskou válkou použity pouze jedinkrát, v roce 1578 v bitvě u Kizugawaguči.²⁰⁷

Po strategické stránce nemělo Japonsko historicky s námořním bojem velké zkušenosti. Hidejoši nesvedl během občanské války žádnou významnou námořní bitvu. Mnohé z velitelů japonské flotily jmenoval z řad rodin bývalých pirátů *wakó*,²⁰⁸ jejichž způsob boje počítal s loděmi pouze jako s platformami, které pouze rozšířili pozemní válku mimo pevninu. V praxi to znamenalo, že posádky japonských lodí neusilovaly o zničení nepřátelského plavidla, ale o zabití nepřátelské posádky.²⁰⁹ Používali k tomu stejné

²⁰² TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East* (2. s. 33.

²⁰³ TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East* (2. s. 34.

²⁰⁴ Mohutná konstrukce a ochrana v podobě tří mohutných vrstev brokátových závěsů zabránila Korejcům loď potopit. *Nihon-maru* unikla v bitvě zkáze a zdárně se dočkala konce Imdžinské války.

²⁰⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 105.

²⁰⁶ BROWN M, Delmer. *The Impact of Firearms on Japanese Warfare, 1543-98*. s. 252.

²⁰⁷ Kuki Jošitaka ve službách Nobunagy dokázal s použitím prvních *atake-bune* zničit flotilu lehkých neozbrojených lodí. Z těchto zkušeností Kuki vycházel ve službách Hidejošiho, když vybudoval flotilu pro invazi do Koreje (viz TURNBULL. *Samurai Warfare*. s. 102).

²⁰⁸ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 104.

²⁰⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 104.

nástroje, jako při válce na pevnině. Loď se nejprve přiblížila k nepřátelskému plavidlu, poté došlo k výsadbku vojáků na palubu nepřítele a boji nablízko. K tomu byl používán nástroj zvaný *kurarikagi*. Jednalo se o lano zakončené 4 háky s tyčí zjednodušující manipulaci na druhém konci.²¹⁰ Tato strategie se proti korejským válečným lodím, spoléhajícím na dělostřelectvo, tragicky neosvědčila a japonská flotila způsobovala v bitvách korejskému loďstvu naprosto minimální ztráty.²¹¹ Výjimkou byla devastace korejské flotily na počátku druhé invaze v bitvě v průlivu Čilčolnjang, při které byla zničena téměř celá korejská námořní síla. Nejednalo se však o tradiční námořní bitvu, ale o obojživelné přepadení zakotvené korejské flotily. V tomto se střetu se opět potvrdila převaha japonských vojáků v pozemním stylu boje.

Významným faktorem bylo rovněž celkový přístup ze strany japonských námořních velitelů. Jak již bylo řečeno, na počátku první invaze panikařící korejští admirálové zničili zhruba dvě třetiny svých lodí. Po této události se japonské loďstvo soustředilo primárně na plundrování pobřeží a ostrovů a pouze vyčkávalo na rozkaz začít přepravovat zásoby a čerstvé vojáky na sever trasou skrze Žluté moře. Velitelé se stali pouhými dozorčími nad transportními operacemi.²¹² Jeden z velitelů, Wakizaka Jasuharu, dokonce opustil své lodě a vydal se bojovat hluboko do vnitrozemí.²¹³

Z výše popsaných faktu plyne, že japonská flotila byla v první invazi nepřípravená na vlastní námořní válku a nedokázala čelit korejskému protiútoky, který zanechal Japonce paralyzované, neschopné provádět námořní operace. Ve druhé invazi se japonské flotile podařilo dosáhnout většího úspěchu, po zničující bitvě u Mjongnjang se ovšem opakoval stejný scénář. Japonské lodě tak dříve či později v obou válkách zůstaly nečinně zakotvené v přístavech pod ochranou přístavních pevností.

3.2 Korejské loďstvo

Na začátku Imdžinské válce disponovalo korejské loďstvo asi 300 válečnými loděmi.

²¹⁰ TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East (2)*. s. 32.

²¹¹ Japonský historik Kuno Joši k námořním schopnostem japonských bojovníků uvedl, že Japonci bojovali na souši jako tygr, ale na moři bojovali asi tak jako by tygr bojoval se žralokem. (viz HAWLEY s. 119).

²¹² TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 87.

²¹³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 181.

Po katastrofálním sebedestrukci v provincii Kjongsang zůstalo korejské flotile pouze asi 100 plavidel, z nichž pouze polovina byly válečné lodě.²¹⁴ Na začátku druhé invaze čítalo korejské loďstvo nejméně 200 lodí, většinu tvořily těžké válečné lodě.²¹⁵ Po zničení této flotily zůstala korejskému loďstvu pouze hrstka plavidel. Jejich počet poté během války narostl výrobou nových lodí na minimálně 74 plavidel.²¹⁶ Po celou válku tak byla korejská flotila silně přečíslena.

Korejské lodě dělíme do několika kategorií. Základem flotily byla těžká válečná loď *panokson*. *Panokson* byla modifikovaná verze komerční lodě z poloviny 16. století s plochou palubou, která byla upravena, aby dokázala čelit nájezdům wakó, jelikož jejich styl boje dělal z těchto lodí snadný cíl. Byla přidána spodní paluba pro veslaře a horní paluba byla ohraničena obranným obrubníkem. Na palubě se nacházela malá pevnůstka pro velitele. Vzhledem tak *panoksona* a *atake-bune* sdíleli velké množství prvků. *Panoksony* obvykle disponovaly délkou 15, 18 a 21 metrů, a nejdelší zaznamenaná loď měla dokonce 33 metrů.²¹⁷ *Panokson* měl silnější konstrukci, než *atake-bune* a rovněž byl pohyblivější.²¹⁸ Během války byly označovány za „plující pevnosti“.²¹⁹ V boji sloužil *panokson* primárně jako těžká dělostřelecká loď. Dalšími typy byly válečná loď střední velikosti, o kterých však nemáme k dispozici mnoho informací.

Nejznámější a nejzajímavější lodí války je bezesporu válečné plavidlo pojmenované *kobukson* (želví loď). *Kobukson* se stal symbolem války proti Hidejošioho invazi a tradičně je této lodi přisuzována velmi významná role ve vítězství v konfliktu.²²⁰ Vyvinutí lodě bylo tradičně přikládáno I Sun-sinovi. *Kobukson*, je to však novější verze lodě *kwason* z počátku 15. století.²²¹ Jednalo se o veslovou loď se dvěma palubami. Její zvláštností byl fakt, že její horní paluba byla plně zastřešená a pokrytá bodáky, což mělo ztížit výsadek nepřátelských vojáků. Byla to velmi pohyblivá loď, plnící roli předvojového plavidla. Její příď byla vybavena dračí hlavou, ze které bylo možné

²¹⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 141.

²¹⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 480.

²¹⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 519.

²¹⁷ TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East (2.)* s. 16.

²¹⁸ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 105

²¹⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. 122.

²²⁰ SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons*. s. 12.

²²¹ TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East (2.)* s. 15.

palbya celkem byla vybavena 14 děly různých velikostí. Dnes již víme, že loď nemohla být, přes svou popularitu, rozhodujícím faktorem námořní války, jelikož žádné bitvy války se nezúčastnilo více než pět kusů této lodi.²²² Více kusů nebylo pravděpodobně vyrobeno proto, že flotilu sestávající výhradně z *Kobuksonů* by bylo v bitvě obtížné navigovat a koordinovat jejich společný postup. Hlavní válečnou lodí korejské flotily proto zůstal *Panokson*.

Významným aspektem korejské flotily byla drtivá převaha v oblasti těžkých zbraní. Korejská plavidla byla mohutně vyzbrojená děly již zmíněných typů nebe, země, černá a žlutá a také menšího děla vítězství. Jako projektily sloužily kamenné a železné koule rozličných velikostí. Oblíbeným projektilem ale byly pro svou dostupnost, přesnost a dolet mohutné dřevěné šípy dlouhé až 1 metr.²²³

Standardní strategií korejské flotily, bylo využívat *Panoksonů* jako dělostřeleckých lodí a vyhýbat se blízkého kontaktu s Japonci, zatímco pohyblivé *Kobuksony* si razily cestu skrze nepřátelské linie a bombardovaly je zblízka.²²⁴ I Sun-sin používal během války k tomu účelu půlkruhovou formaci vytvořenou k efektivnímu obklíčení nepřítele a hlavně k zabránění úniku co největšímu množství nepřátelských lodí.²²⁵ Běžnou taktikou, která se osvědčila v mnoha střetech, bylo lákat bojechtivé japonské posádky do léčky předstíráním ústupu. Přesně takto dosáhl I Sun-sin vítězství nad flotilou Wakizakiho Jasuharu v legendární bitvě u ostrova Hansan, ve které I Sun-sin zničil 55 ze 73 japonských válečných lodí bez ztráty jediného plavidla.²²⁶ Další taktika použitá I Sun-sinem byla reakcí na rozkaz japonských velitelů omezit námořní operace (v důsledku předchozích neúspěchů) a zakotvit lodě v přístavech. Záhy po bitvě u Hansan uplatnil tuto taktiku v bitvě u Angolpo. Korejské lodě ve skupinách ve formaci přímky útočily na japonské lodě u pobřeží jedna po druhé a způsobovaly opět citelné ztráty.²²⁷

Tyto dvě bitvy z července 1592 v průběhu první invaze následně vedly k zastavení veškerých japonských námořních operací. Příмым důsledkem těchto bitev bylo zmaření Hidejošioho plánu poslat do Koreje dalších 60 000 vojáků, který měl být uskutečněn

²²² TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East* (2.).s. 22.

²²³ TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East* (2). s. 21.

²²⁴ TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East* (2). s. 21-22.

²²⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s.233.

²²⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 236.

²²⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 237.

pouhé 3 dny po těchto střetnutí.²²⁸ Bitvy u Hansan a Angolpo značně zkomplikovaly schopnost japonských sil zásobovat své divize v Koreji, především divize, jež měly připravit půdu pro útok na mingskou Čínu. Tyto divize se však ještě před vstupem mingské armády do Koreje ze severu nacházely v situaci, kdy potřebovaly posily z Japonska.²²⁹ Námořní neúspěchy tak velmi významně usnadnily pozdější vstup mingské armády do války, což přinutilo japonské pozemní divize k ústupu na jih. Zároveň japonská námořní nečinnost zabránila korejské flotile pokračovat v úspěšných námořních kampaních, jelikož japonské lodě zakotvené v přístavech bráněných přístavními pevnostmi představovaly příliš riskantní výzvu.

Velký význam na úspěších korejské flotily měly nejen technologicky a zbraňově lepší válečné lodě, ale i přítomnosti admirála I Sun-sinave ve velení korejské flotily. Názorně je tato skutečnost vidět na událostech počátku druhé invaze, kdy bylo jeho velení předáno admirálu Kjunovi (to bylo zapříčiněno výsledkem mocenských třenic v korejské vládě a již zmíněných intrik japonského dvojitého agenta). I přesto, že Won Kjun disponoval lepšími loděmi, než Hidejošioho námořní velitelé, přišel v sérii bitev zakončené bitvou v průlivu Čilčoljang o téměř celé loďstvo.²³⁰

V následující bitvě v průlivu Mjongjang opět velel zbytku flotily I Sun-sin a opět prokázal své strategické schopnosti. Se 13 loděmi dokázal v samém ústí do Žlutého moře chytrým využitím mořských proudů zaskočit japonskou flotilu 133 válečných lodí. Beze ztrát zničil 31 plavidel a zbytek flotily přinutil k ústupu.²³¹ Opět tak dokázal paralyzovat japonskou kontrolu ve vodách na jihu Korejského poloostrova. Právě toto vítězství, v kombinaci s vyrovnaným pozemním střetem u Čiksanu, zastavilo postup japonských divizí ve druhé invazi. Návrat I Sun-sina tak dokázal jedinou bitvou silně demoralizovat japonské velení.²³² Japonští generálové, již poučení z první invaze, odmítli následně riskovat opakování scénáře první invaze a ukončili ofenzivní operace na moři i na pevnině.

²²⁸ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 107.

²²⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 240.

²³⁰ Won Kjun rozkázal unaveným mužům otevřený útok na připravenou flotilu 500-1000 japonských lodí. Po ztrátě 30 lodí zavelel k ústupu. Japonské síly vystopovali korejskou flotilu ukrytou a nečinnou v průlivu Chilchonnyang. (viz HAWLEY. s. 458-459) Zachránilo se pouze 12 lodí (viz HWALEY. s. 461).

²³¹ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 202.

²³² Tamtéž.

Korea disponovala technologicky dokonalejšími válečnými loděmi a výzbroj lodí byla také nadřazená japonským. Taktika boje, se kterou korejské námořnictvo přistupovalo k boji, se prokázala jako účinnější, než přístup japonské flotily. Rovněž jednotné velení korejské flotily pod dohledem admirála I Sun-sina a jeho taktické dovednosti sehráli výraznou roli ve vývoji války. Korejská flotila tak převyšovala japonskou ve všech ohledech s výjimkou početnosti. Vzhledem k faktu, že korejská flotila byla tvořena výhradně válečnými loděmi, zatímco japonská nikoliv, nesehrála tato skutečnost příliš velký význam. Korejské loďstvo dokázalo zastavit japonské námořní operace a izolovat tak japonské pozemní síly od logistické podpory z Japonska. Tím si korejské loďstvo silně ovlivnilo situaci na území Koreje a sehrálo tak velmi významnou úlohu na vývoj války.

3.3 Čínské loďstvo

Obecně můžeme říct, že pozdní Mingové disponovali rozličnými typy pokročilých a silně ozbrojených válečných lodí.²³³ Čínská flotila však do Imdžinské války zasáhla pouze okrajově. Čínská vláda si byla vědoma japonských bojových schopností na souši a nevěřila, že čínské lokální posádky by dokázali Hidejošiho vojáky zastavit v případě vyloďení na čínském pobřeží. Proto se v průběhu první invaze soustředily čínské válečné lodě na střežení vlastního pobřeží, spoléhající na zastavení možné invaze na moři.²³⁴

Ve druhé invazi však Čína poslal do Koreje námořní flotilu. V květnu 1598 dorazila do Koreje flotila 500 lodí a 5000 mužů vedená admirálem Čchenem Linem. Většina z lodí však byla lehčí plavidla nevhodná pro boj a mezi nimi pouze 6 válečných lodí. Čínská posila tak především poskytla námořníky pro nově vybudované korejské lodě.²³⁵ Čínští námořníci se účastnili pouze 2 větších bitev a byli znatelně méně schopní, než korejští. V obojživelné bitvě o Sunčon ke konci druhé invaze čínští námořníci vlastní nerozvážeností přišli o 39 lodí, které uvízly na mělčině a byly zničeny útokem

²³³ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 78.

²³⁴ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 107.

²³⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 231.

Japonců.²³⁶ V poslední bitvě války, bitvě u průlivu Narjong, způsobily čínské lodě palbou do vlastních řad četné ztráty a dokonce smrt svého druhého velícího důstojníka.²³⁷ Obě bitvy se navíc odehrály v době, kdy se japonské síly začaly stahovat z Koreje. Čínská námořní posila tedy neměla na vývoj války znatelný vliv.

Čínské loďstvo sehrálo významnější úlohu v přepravování zásob skrze Žluté moře. Swope zastává názor, že právě tato úloha sehrála významnou roli v porážce japonské armády.²³⁸ Přeprava přes moře byla bezesporu snadnější, než pozemní trasy z Číny. Čínská zásobovací flotila tedy sice usnadnila čínsko-korejské alianci zásobování svých jednotek, tato pomoc však byla možná díky úspěchům korejské flotily, která stejně jako v první invazi zabránila japonským lodím v proniknutí do Žlutého moře. Tento fakt opět spíše posiluje význam korejského námořnictva na úkor flotily Mingů.

²³⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 531.

²³⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 553.

²³⁸ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 265.

4. Tojotomi Hidejoši a Konišiho diplomacie

V této kapitole se budu zabývat nejmocnějším mužem Japonska a iniciátorem války, Tojotomim Hidejošim a jeho přístupem a činy během Imdžinské války. Také se budu zabývat diplomatickou situací konce první invaze a meziválečného období, jejím hlavním aktérem, generálem Konišim a vlivem diplomatické scény na průběh války.

4.1 Hidejoši v průběhu první invaze

Hidejošiho úmysly z počátků invaze jsou velice jednoznačné. Podle osobní korespondence s matkou z prvních týdnů invaze považoval ovládnutí zbytku Koreje a Pekingu za otázku několika měsíců.²³⁹ Jeho domnění bylo způsobeno rychlostí japonského postupu, mnohonásobně převyšující Hidejošiho zkušenosti z kampaní z občanské války.²⁴⁰ Několik dní po pádu Soulu dal v další korespondenci s adoptivním synem Hidecuguem najevo, že má brzy v plánu osobně odplout se zbývajícími muži z Nagoje do Koreje a ujmout se velení.²⁴¹ V dopise pro svého adoptivního syna uvedl detailní příkazy a plány týkající se rozšíření říše, včetně například přesunu japonského císaře do Pekingu a vybudování permanentního osobního sídla v Ning-po na východním pobřeží Číny.²⁴² Ovládnutí Číny tedy viděl jako pouhou otázkou času.

Jeho plán přesunout se do Koreje se však změnil v důsledku obav vazalských daimjó o stabilitu země bez Hidejošiho přítomnosti a povstání klanu Asano na ostrově Kjúšú, které ho přimělo začít brát tyto obavy vážně.²⁴³ Velkou ranou pro něj poté byla smrt matky s srpnu 1592, po které strávil dlouhou dobu v blízkosti hlavního města v zármutku a do Nagoje se vrátil až v prosinci 1592.²⁴⁴

Hidejoši neměl v Japonsku jinou možnost, než s omezenými informacemi sledovat vývoj války a věřit schopnostem generálů, které si pro válku vybral. Musel si však být vědom stagnující situace, která v Koreji nastala. Konišiho první divize měsíce

²³⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 170.

²⁴⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 171.

²⁴¹ Tamtéž.

²⁴² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 172.

²⁴³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 178.

²⁴⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 258.

vyčkávala v Pchongjangu, japonská flotila nečinně kotvila v přístavech. Nepodnikl však žádné kroky vedoucí k možnému zvratu války, jako například vybudování nové, silnější flotily pro boj s I Sun-sinem. Prostředky na to ovšem měl. Místo toho však věnoval pozornost budování nového permanentního sídla ve Fušimi.²⁴⁵ S velkým západem se během války údajně věnoval čajovým obřadům, studia poezie a divadla.²⁴⁶ V žádném případě nelze tvrdit, že by se detailně zabýval velením svých divizí v Koreji. Přesné důvody jeho počínání nejsou známy. Je pravděpodobné, že přecenil pozici a schopnosti divizí v Koreji a nepovažoval své aktivní zapojení za nezbytné. Také je možné, že se přibývajících zprávami neúspěších fronty přestal považovat původní cíl za uskutečnitelný. Stavba nového sídla ve Fušimi podporuje tuto teorii.

Přesto po ústupu japonských sil před čínskou protiofenzívou nešetřil na adresu generálů kritikou. Obviňoval daimjó v obleženém Soulu z nedostatku nadšení pro válku a tvrdil, že v dubnu 1592 přípluje do Koreje v čele armády 200 000 mužů.²⁴⁷ Pokud jde o kritiku generálů, měl naprostou pravdu. Mezi generály v Soulu, kteří již začínali válčit spíše s hrozbou nedostatku potravin, než s čínsko-korejskou aliancí, nadšení pro Hidejošiovo invazi již dávno vyprchalo a většina vojáků toužila po návratu domů.²⁴⁸ Generálové v Soulu adresovali během jara v roce 1593 Hidejošimu dopis, ve kterém žádali o povolení stáhnout se ze Soulu. Ačkoliv popsali starost o zásobování, zveličili sílu své pozice a zdůvodnili stažení jako akt dobré vůle vůči Číně, která je ochotná po porážce u Pjokdže vyjednávat o míru.²⁴⁹ Hidejoši, zvyklý z občanské války vyhnout se zbytečným střetům, byl-li oponent ochotný podrobit se jeho moci dohodou, se stažením souhlasil.

Během první invaze Hidejoši pověřil své generály úlohou vézt válku v Koreji jeho jménem, předal jim veškerou zodpovědnost a sám se vývojem války dostatečně nezabýval. Přecenil vojenskou sílu svých armád a neuvědomoval si, že jim svěřil úkol přesahující svou náročností veškeré operace, který do té doby jeho generálové vedli. Zároveň během invaze přecenil sílu japonské pozice a ochotu svých generálů v této válce pokračovat. Z toho důvodu souhlasil s mírovým jednáním s čínskou vládou, které bylo v květnu 1593 zahájeno.

²⁴⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 259.

²⁴⁶ TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion*. s. 230.

²⁴⁷ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 329-330.

²⁴⁸ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 329.

²⁴⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 331.

4.2 Diplomatická scéna Imdžinske války

Nyní se zaměřím na diplomatický vztah mezi čínskou vládou a Hidejošiho Japonskem, jenž započal ústupem japonských sil ze Soulu a především na hlavního aktéra této scény, generála Konišiho. Koniši se již v průběhu první invaze snažil o uskutečnění mírového jednání s Korejskou vládou.²⁵⁰ I přes ochotu vlády jednání realizovat však k jednání shodou okolností nikdy nedošlo.²⁵¹ Koniši byl také prvním generálem, který se setkal s představiteli Číny před druhou bitvou o Pchongjang, a tím byl již zmíněný vyjednaváč Šen Wei-t'ing. Není proto překvapivé, že po zhodnocení nepříznivé válečné situace se během jara 1593 chopil iniciativy právě Koniši a zahájil dialog s čínským generálem Lim. K tomuto kroku ho přinutil stav posádky v Soulu, která měla podle japonských záznamů zásoby potravin pouze do května 1593.²⁵² Kromě toho byl Soul obklopen vojsky korejského odboje a japonským silám se toto oblečení nepodařilo zlomit (viz již zmíněna bitva o pevnost Hängdžu).

Velitel čínské armády, generál Li, byl již zmíněnou porážkou u Pjokdže natolik demotivován, že souhlasil s japonskou výzvou k vyjednávání.²⁵³ Právě tehdy, v zimě 1593, byla v Soulu započata diplomatická hra, která skončila celé tři a půl roku později v Ósace. Díky Hidejošiho rozkazu k odsunu, jenž dorazil do Soulu několik dní před vyjednavčem Šenem,²⁵⁴ měl Koniši rozvázané ruce a mohl se zaměřit na vyjednávání. Koniši prosazoval tvrzení, že válka je vina Koreje, která bránila japonské misi do Peking, vedené s cílem vzdát respekt čínskému císaři a získat pro Japonsko obchodní práva s Čínou.²⁵⁵ Pro čínské představitele znamenaly obchodní práva vazalský vztah států k Číně. Ta měla tímto způsobem ve zvyku ukončovat války s vnějšími národy, které viděli jako barbary. Toho chtěl generál Li využít a jednání pokračovala. Koniši také vyžadoval (pro vytvoření atmosféry legitimacy) jednání s oficiálními vyslanci císaře Wan-liho. Naštěstí pro Konišiho byl i Li ochoten jednat za zády Peking a nechal tak

²⁵⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 204.

²⁵¹ Koniši využíval k předání zpráv zajaté korejské vojáky. První z nich zprávu ze strachu nedoručil. Na druhou zprávu korejská vláda reagovala vysláním posla. Zamýšlené místo setkání se však mezitím změnilo v bojiště a po zjištění této skutečnosti se posel vrátil.

²⁵² Zásahu na tom měl útok korejsko-čínského komanda, který úspěšně zničil velkou část potravin z Japonských zásob. (Viz HAWLEY s. 329).

²⁵³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 331.

²⁵⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 339.

²⁵⁵ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 350.

předstírat dva své důstojníky, že jsou oficiálními vyslanci čínského císaře.²⁵⁶

Jednání mezi Konišim a Šenem doprovázela série nesplnitelných slibů ze strany čínského vyjednavče a posílání klamných zpráv a zatajování informací Hidejošimu ze strany Konišiho.²⁵⁷ Koniši zamlčel informace, které by Hidejoši nechtěl slyšet a nahlásil pouze ty, které podporovali klamně domnění, že Čína je ochotná nechat vyjít Hidejošiho z války s nějakou kořistí.²⁵⁸

Podle Hidejošiho slov z tohoto období se zdá, že se domníval, že ukázka japonské síly během války vystrašila Čínu tak, že vyslala oficiální vládní delegaci předat omluvu za zahájení války s jeho vojsky a vyjednávat o míru.²⁵⁹ Hidejoši si musel být vědom, že neschopnost vojensky ovládnout Koreu znamená faktický neúspěch původního invazního plánu. Hodlal ovšem porážku, v zájmu udržení své pozice a stability, prodat doma jako vítězství. Důsledkem klamání ze strany svých vazalů i čínského generála a jeho falešných vyslanců přecenil sílu své pozice.²⁶⁰ To ho nejspíše vedlo k vytvoření požadavků, které by nikdy nebyly pro Čínu přijatelné.²⁶¹

Dokument však ovšem nebyl adresován čínské vládě, ale Konišimu, jenž měl vést jednání jeho jménem. Na cestě do Pekingu musel Koniši ustupovat bod od bodu, až trval pouze na obchodních právech, válečné reparaci 750 kg stříbra a jedné korejské provincii.²⁶² Ani poté však jeho mise nebyla vpuštěna do Číny.

Podle čínského vnímání světa byl Hidejoši barbar a bez uznání podřízenosti pekingskému trůnu nemohla být jeho delegace brána vážně. Koniši a Šen Wei-ťing se tedy rozhodli vytvořit falešný dopis, ve kterém Hidejoši údajně uznal nadřazenost čínského trůnu.²⁶³ Císař Wan-li vyslal do Japonska diplomatickou misi, jež měla udělit

²⁵⁶ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 341.

²⁵⁷ Tamtéž.

²⁵⁸ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 341.

²⁵⁹ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 349.

²⁶⁰ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 350.

²⁶¹ Hidejoši vyžadoval dceru čínského císaře, obchodní práva, vzájemný slib přátelství a dobré vůle obou vlád, připojení 4 provincií Koreje ke své říši, korejského prince a ministry jako rukojmí, vládní slib Koreje, že nebude nikdy oponovat jeho moci a nabídka vrácení zajatých princů do jejich domovů. (viz TURNBULL. *Samurai Invasion*. s. 179).

²⁶² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 384.

²⁶³ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 385.

Hidejošimu titul krále Japonska.²⁶⁴ Čína však odmítla jakékoliv jiné ústupky, včetně přidělení obchodních práv. Tento krok byl zdůvodněn masakrem v Čindžu, jenž se odehrál již v průběhu diplomatického styku v červnu 1593 a pro mingskou vládu dokazoval, že Hidejoši je vzpurný barbar, kterému není možné důvěřovat.²⁶⁵ Z čínského pohledu dával krok smysl. Představa, že by vojevůdce, který v průběhu diplomatických jednání nechá své generály masakrovat obyvatelstvo jiného vazalského státu, měl být udělen titul rovnocenný s vládci ostatních vazalských království, byl pro Čínu nepřijatelný.

V říjnu 1597 tak dorazila do Ósaky oficiální čínská delegace a s jejím příchodem došlo k pravděpodobně jedné z největších diplomatických katastrof dějin.²⁶⁶ Hidejošio reakcí na nesplnění žádného z jeho požadavků a pouhé obdržení symbolického titulu krále Japonska, bylo okamžité zahájení další invaze.

Viníkem tohoto diplomatického selhání bylo především vzájemné neznalost druhé strany mezi Hidejošim a čínským dvorem. Mingové jednali s Hidejošim jako s barbarem z vnějšího světa, zatímco Hidejoši jednal s Čínou jako s prostým nepřítelem, který měl být ukázkou jeho moci přinucen uzavřít mír. Jednání mezi Japonskem a Čínou byla pravděpodobně od samotného začátku odsouzena k neúspěchu. Při životě je držela pouze snaha prostředníků, kteří neváhali klamat své vládce ve snaze dosáhnout mírového řešení.²⁶⁷ Konišio snaha ukončit válku v Koreji sice skutečně urychlila ukončení první invaze a vedla k několika letům míru, ve výsledku však naprosto selhala a spustila druhou invazi, která svou krutostí značně převyšovala první válku. Dokládá však také nechuť, kterou Hidejošio invaze mezi japonskými generály působila a jak daleko byli ochotni zajít pro její ukončení.

²⁶⁴ Přítomnost japonského císaře v Kjótu nehrála v čínském rozhodnutí žádnou roli. Konišio totiž diplomaté přesvědčili Peking, že japonský císař byl již dávno zabit Hidejošio předchůdcem Nobunagou (viz SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 208).

²⁶⁵ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 192.

²⁶⁶ Koniši se údajně pokusil přesvědčit mnicha Saišoa, jenž dokument překládal, aby informace v dokumentu předal způsobem přijatelným pro nejmocnějšího muže v Japonsku. Saišo však Konišio prosbě nevyhověl a přeložil dokument přesně.

²⁶⁷ Zatímco Konišimu bylo odpuštěno (Hidejoši uvěřil, že generál se sám stal obětí manipulací) ŠenWei-t'ing byl Čínou označen za zrádce a popraven.

4.3 Hidejoši a druhá invaze

Hidejoši byl pravděpodobně ochotný spokojit se alespoň s nějakým ústupkem ze strany Číny, který by odůvodnil první invazi a zvedl by v Japonsku jeho prestiž. Jeho moc v Japonsku totiž spočívala především na osobní autoritě. Koniši proto doufal, že titul krále Japonska a obchodní práva mohly být pro Hidejošiho přijatelnou kořistí.²⁶⁸ Když však Čína odmítla udělit Hidejošimu pravomoci, které by mu umožnily kontrolovat velkou část mezinárodního obchodu, odmítl Hidejoši pouhý titul vazalského krále a zahájil druhou fázi Imdžinské války.

Druhá invaze se od počátku střetla s velkou nevolí mezi mnohými z daimjó.²⁶⁹ Během války tato nevole rostla a přibývaly vzkazy japonských velitelů vyzývající ke stažení sil z Koreje. Zdůvodněním byla nedostatečná vojenská síla pro ovládnutí Koreje a jejího nepřátelského obyvatelstva.²⁷⁰ Mezi blíže nespecifikovanými důstojníky v Pusanu se dokonce zrodil plán k zavraždění Hidejošiho, pokud by se osobně do Koreje vydal.²⁷¹ Hidejoši se patrně smířil s faktem, že druhá invaze nedosáhne většího úspěchu a zůstane pouze trestní výpravou a souhlasil s postupným stažením vojáků z Japonska. Jeho záměrem bylo co nejdůstojnějším způsobem kampaň ukončit.²⁷²

Během září 1598 se začal rapidně zhoršovat Hidejošiho zdravotní stav a 18. září 1598 zemřel ve věku asi 62 let. Hidejoši údajně na smrtelné posteli věnoval více pozornosti starosti o svého syna, než válce v Koreji, přesto však litoval smrti desítek tisíc Japonců, kteří ve válce padli.²⁷³ Vyzval rovněž regenty k ukončení vojenské aktivity v Koreji.²⁷⁴ Rada regentů tajila krátkou dobu Hidejošiho smrt a vydala jeho jménem rozkaz ke stažení zbývajících sil.

Právě tato skutečnost v minulosti posilovala názor, že Hidejošiho smrt umožnila regentům předčasně ukončit jeho invazi. Důvodem, proč rada tajila jeho smrt, byla obava, že pokud by rozkaz přišel přímo od Hidejošiho regentů, někteří generálové by

²⁶⁸ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 223.

²⁶⁹ Nejsilnějšími hlasy protestujícími proti druhé invazi byli Tokugawa Iejasu a nepřekvapivě Koniši Jukinaga (viz SWOPE. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 226).

²⁷⁰ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 265.

²⁷¹ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 199.

²⁷² HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 516.

²⁷³ SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail*. s. 265.

²⁷⁴ HAWLEY, Samuel. *The Imjin War*. s. 548.

odmítli rozkaz splnit.²⁷⁵ I kdyby Hidejošiho výzva nebyla pravdivá, Hidejoši zjevně neměl v úmyslu ve válce pokračovat, jak je patrné ze stáhnutí zhruba poloviny vojáků měsíce před jeho smrtí. Je možné, že vyčkával se kompletním stažením vojáků pro získání lepší vyjednávací pozice s cílem vyjít z války s cennější kořistí. Tato situace skutečně nastala s porážkami čínských armád v bitvách o Sančon a Sučon. V té době však již byl Hidejoši mrtvý. Vzhledem k vývoji námořní války, izolovanosti japonských sil na samotném jižním pobřeží Koreje a nechuti pokračovat ve válce by však i bez Hidejošiho úmrtí nedošlo k další ofenzívě. Jeho smrt však finální stažení pravděpodobně výrazně urychlila.

²⁷⁵ Jejich obavy byly oprávněné, ale jejich lest na tom nic nezměnila. Především Kató Kijomasa se odmítal vzdát. Pod tlakem většiny generálů, kteří návrat domů uvítali, se však podřídil.

5. Závěr

Imdžinská válka byla vleklý, dvoufázový konflikt, v jehož průběhu sehrála v konečné japonské porážce roli velká řada faktorů. Významným skutečností ale je, že Hidejošioho invazní plány byly paradoxně zmařeny již v první invazi. Ve druhé invazi byla Hidejošioho primárním záměrem pomsta a tu se mu na jižní Koreji podařilo vykonat znamenitě. Celkové cíle původních Hidejošioho plánů tak byly překaženy již v roce 1593 s neúspěchem první invaze.

Hidejoši fatálně podcenil několik významných faktorů. Jeho okupační plán podcenil možnost korejského odboje. Hidejoši rovněž přecenil schopnost své armády ovládnout území o rozloze 60% samotného Japonska a nevyslal do Japonska dostatek vojáků. Hlavní silou odboje bylo především velké odhodlání, mobilita a v menší míře technologická převaha v oblasti těžkých zbraní. Tyto aspekty stačily na porážku Japonců v několika významných bitvách, které oslabili japonskou pozici na poloostrově. Jejich operace však především oslabovali a zaměstnávali japonské síly, které poté nebyly schopné podpořit klíčovou první divizi generála Konišioho v Pchongjangu. Bez korejského odboje by japonské síly velmi pravděpodobně dostaly pod kontrolu korejské provincie, připravit se na čínský protiútok a možná přinést boje na čínské území. Odboj tedy sehrál velmi významnou roli ve vyčerpání japonských sil.

Odboj tedy významně napomohl silnému vstupu čínské armády. Armáda Mingů se prokázala jako kompetentní soupeř. Vnitřní struktura vojska ale vedla k situaci, kdy se pouze jedna složka armády dokázala v boji vyrovnat Japoncům. Tato složka ale nebyla dostatečně početná a čínskému velení se ji nepodařilo plně využít. Ve druhé invazi pak čínské síly v pokusech zničit japonské pevnosti selhaly. Názory, že vstup Číny a její vojenské moci stál za japonskou porážkou, neodpovídá realitě. Během první invaze vstoupila mingská armáda do války v době, kdy se již japonské divize nacházely v patové situaci. Čína však svým vstupem vytvořila tlak na japonské a urychlila japonský ústup.

Pokud jde o Hidejošioho nepřítomnost na bojišti, jeho přímé velení pravděpodobně vedlo k menšímu teroru vůči obyvatelstvu. K organizaci domobrany však docházelo spontánně i v regionech, kde neprobíhaly přímé boje. Vzniku odboje ve většině provincií tak japonská armáda nemohla nijak předejít. Hidejoši by jistě měl lepší

představu o chaotické válečné situaci, ale vzhledem k rozsahu bojiště a nedostatku mužů by Hidejošioho přítomnost vývoj války nezměnila. Hlavně by nedokázala zabránit porážkám japonské flotily v námořní boji, se kterými neměl žádné zkušenosti. Jeho přítomnost na scéně by ovšem mohla vést k destabilizaci Japonska, což by naopak vedlo ke zkomplikování, dost možná i ukončení korejské kampaně dříve, než se tak stalo bez jeho přímého velení.

Pokud jde o otázku jeho smrti, je pravděpodobné, že s Hidejošim stále ve velení japonských vojsk by po porážkách čínských armád na konci invaze a smrti admirála I Sun-sina došlo k další sérii diplomatických jednání. Japonsko mohlo vyjít z války s větší kořistí, než několik desítek tisíc zajatců. Vzhledem k odporu k pokračování války ze strany generálů v Koreji i daimjó v Japonsku a vzhledem ke stavu japonských sil v Koreji by však k další ofenzívě pravděpodobně nedošlo. Hidejošioho smrt stažení vojsk z Koreje urychlila, ale za neúspěchem invaze nestála.

Významnou roli sehráli samotní japonští generálové a jejich upadající motivace v pokračování Hidejošioho kampaně. Po vstupu Číny do konfliktu přispěl nedostatek nadšení pro Hidejošioho válku k vytvoření stagnující situace, která vedla k úmyslnému klamáním svého velitele s cílem dosáhnout ukončení konfliktu u jednacího stolu. K těmto krokům byli sice generálové přinuceni nedostatkem zásob a posil, přesto není možné opomenout, že i tento faktor měl vliv na stažení japonských sil.

Situace na pevnině, se všemi jejími faktory, byla ale přímým důsledkem vývoje na moři. Hidejoši podcenil význam námořní války, což je faktor, kterému mohl předejít a na který mohl v průběhu války reagovat. Avšak nestalo se tak a dokonalejší korejské námořnictvo se tak stalo jádrovým zdrojem problémů, kterým musely pozemní divize s postupem času čelit. Technologická úroveň však nebyla jediným důvodem korejské námořní dominance. Zásadní byla přítomnost admirála I Sun-sina ve velení korejské flotily. Právě jeho námořní kampaně vedly k dominovému efektu, jenž odsoudil japonské síly na pevnině k výsledné porážce. Bez úspěchů korejského námořnictva by Hidejoši byl schopný dopravit do Koreje potřebné zásoby a vojáky a pokračovat ve válce. Podařilo-li by se Hidejošimu skutečně časem ovládnout Koreu, Čínu a další země se však samozřejmě nikdy nedozvíme. Jeho sen o ovládnutí Asie pod vládou dynastie nesoucí jeho jméno totiž zmařili především korejský admirál I Sun-sin, bezejmenní konstruktéři korejských válečných lodí a urputné odhodlání korejského odboje.

Resumé

The topic of this thesis is The Imjin War, a seven-year-period of Japanese invasions to the Korean peninsula at the end of the 16th century. It focuses on describing a development of the war and examining strategic, technological, diplomatic and other aspects of the conflict. The aim is to identify and describe main reasons that led to the defeat of the Japanese invasions, ending Toyotomi Hideyoshi's ambitious plan to militarily conquer continental countries of East Asia.

Key Words: The Imjin War, Invasion, Japan, Toyotomi Hideyoshi, Konishi Yukinaga, Korea, Choson, Yi Sun-sin, China, Ming

Seznam použité literatury

BROWN M, Delmer. *The Impact of Firearms on Japanese Warfare, 1543-98*. In: The Far Eastern Quarterly, Association for Asian Studies, Květen 1948, Vol. 7, No. 3. pp. 236-253. [pdf]. [vid. 2016-02-03]. Dostupné z:

<http://www.jstor.org/stable/2048846>.

ECKHERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN 8071064114.

ELISONAS, Jurgis. *War And Peace: The background of Japanese aggression in Korea*. In: The Cambridge History of Japan: Volume 4 Early Modern Japan. New York: Cambridge University Press, 1991. ISBN 100132473.

FINCH, Michael. *Civilian Life In Chos Ŏn During The Japanese Invasion of 1592: The "Namhaeng Illok " And "Imjin Illok“ In Swaemirok By O Huimun*. In: Acta Koreana, Prosinec 2009, Vol. 12, No. 2, pp. 55-77. [pdf]. [vid. 2016-02-15]. Dostupné z:

<http://eds.b.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=e9036454-7b7a-4759-b7a8-43b1544d0cf2%40sessionmgr107&vid=1&hid=113>

HAWLEY, Samuel. *The Imjin War: Japan's Sixteenth-Century Invasion of Korea and Attempt to Conquer China*. Berkeley, California: Institute of East Asian Studies, 2005. ISBN 978-8995442425.

NANJUNG ILGI: *War Diary of Admiral Yi Sun-sin*. Seoul, Korea: Yonsei University Press, 1977.

SANSOM George. *A History of Japan 1334-1615*. Standfort: Standfort Univeristy Press, 1961. ISBN 0804705259.

SWOPE M, Kenneth. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War, 1592–1598*. Naroman, Oklahoma: University of Oklahoma Press, 2009. ISBN 9780806140568.

SWOPE M, Kenneth. *Crouching Tigers, Secret Weapons: Military Technology Employed during the Sino-Japanese-Korean War, 1592–1598*. In: *The Journal of Military History*, Society for Military History, Leden 2005, Vol. 69, No. 1, pp. 11-44. [pdf]. [vid. 2013-10-31]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/3397041>.

TURNBULL, Stephen. *Fighting Ships of the Far East (2), Japan and Korea AD 612–1639*. Oxford, United Kingdom: Osprey Publishing, 2003. ISBN 1841764787.

TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion: Japan's Korean War 1592-1598*. London: Cassel & Co, 2002. ISBN 0-304-35948-3.

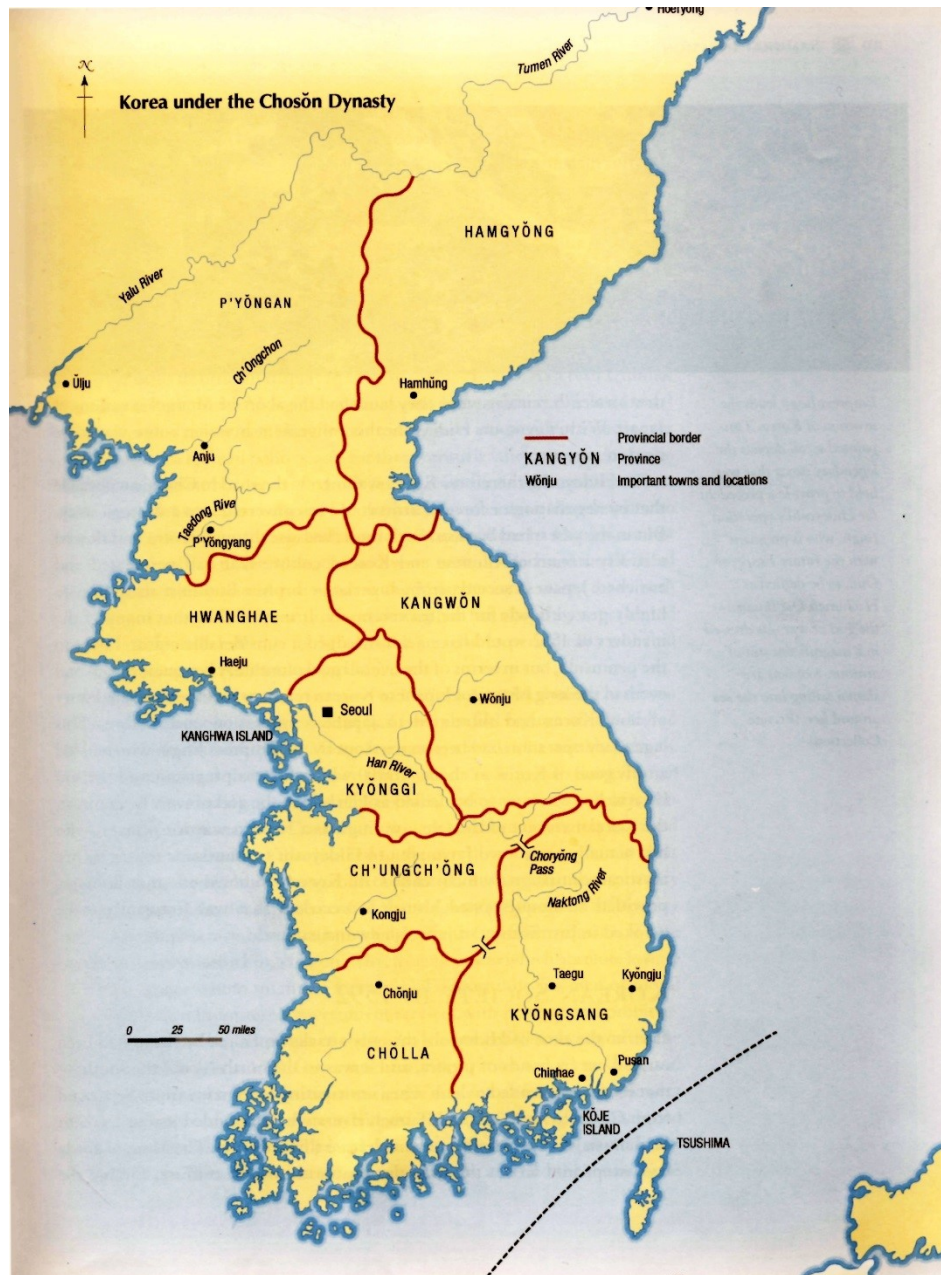
TURNBULL, Stephen. *The Samurai Invasion of Korea 1592-98*. Oxford: Osprey Publishing, 2008. ISBN 9781846032547.

TURNBULL, Stephen. *Samurai Warfare*. London: Arms and Armour Press, 1996. ISBN 1854092804.

Seznam příloh

- č. 1. Mapa Koreje pod vládou dynastie Čoson. In: TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion: Japan's Korean War 1592-1598*. London: Cassel & Co, 2002
- č. 2. Mapa první invaze – rok 1592. TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion: Japan's Korean War 1592-1598*. London: Cassel & Co, 2002
- č. 3. Mapa druhé invaze – rok 1597. TURNBULL, Stephen. *Samurai Invasion: Japan's Korean War 1592-1598*. London: Cassel & Co, 2002

Přílohy

č. 1. Mapa Koreje pod vládou dynastie Čoson

Map of the second invasion in 1597.

č. 3. Mapa druhé invaze – rok 1597